

INKARNAR

Letnik: XLVI, Junij 2001, številka 1/293

Celje - skladišče

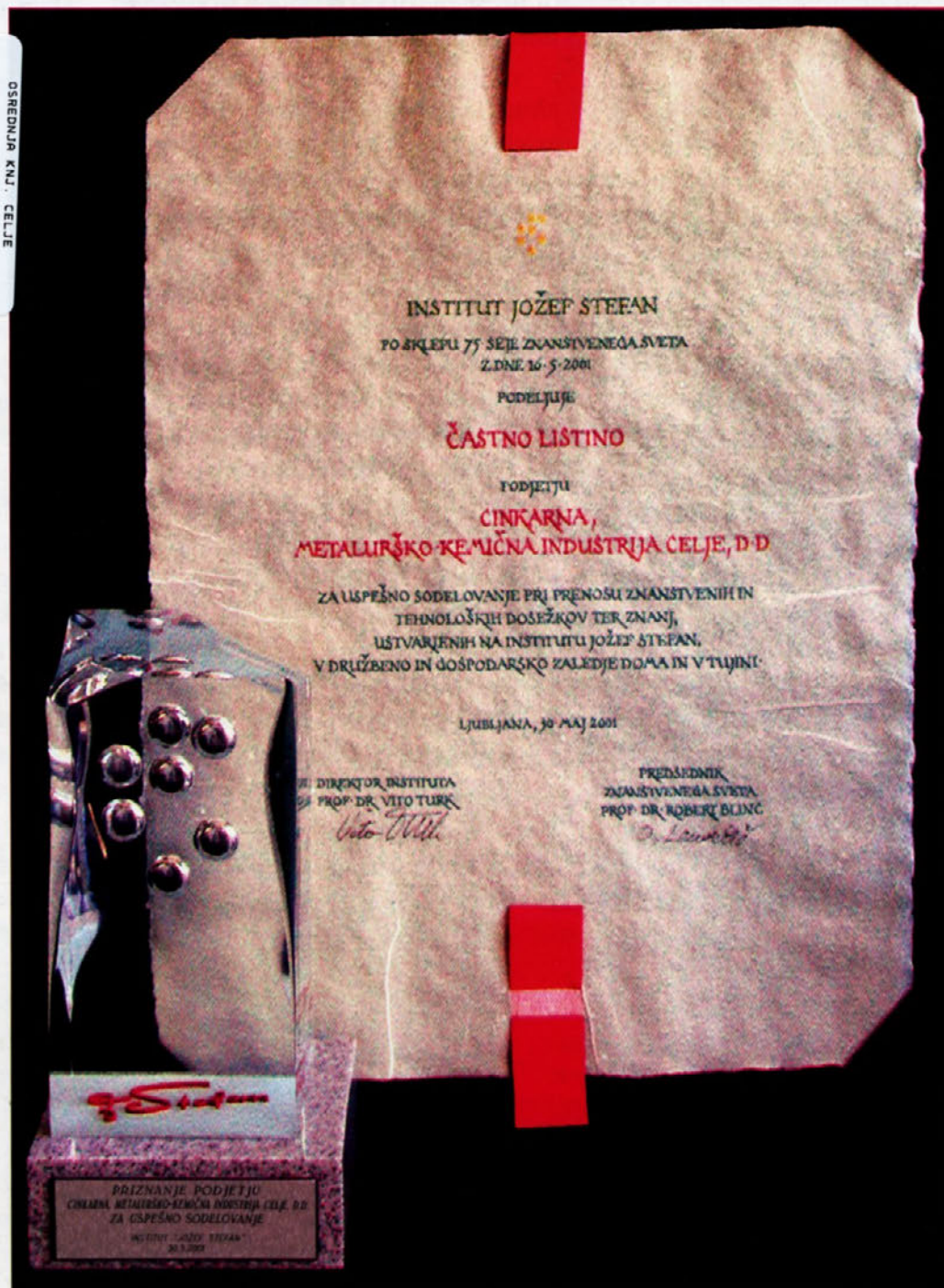
D-Per
59/2001

5000016010,1

COBISS o

OSREDNJA KNJ. CELJE

Častna listina s skulpturo v lasti Cinkarne, kot odraz sodelovanja med akademsko in industrijsko sfero
Foto: dr. Andrej Lubej

Odlično poslovanje Cinkarne v letu 2000

Cinkarni podelili Častno listino

Centreks, sistem telefonije v Cinkarni

Novosti pri Humovitih

Tiskovna konferenca o radioaktivnih obtožbah suhega odlaganja sadre

Odlično poslovanje Cinkarne v letu 2000

Poslovanje Cinkarne v letu 2000 lahko označimo kot izredno uspešno. Čisti dobiček ustvarjen v tem letu presega ustvarjenega v preteklem letu za 68 odstotkov in znaša 1,3 milijarde tolarjev.

Cinkarna Celje d. d. je podjetje s skoraj 130 letno zgodovino, ki ustvari več kot štiri petine svoje skupne prodaje na zahtevnih globalnih trgih. S 25,8 milijardami tolarjev letne prodaje je največje slovensko kemijsko-predelovalno podjetje. Izvoz v višini 205,5 milijonov nemških mark jo uvršča na deseto mesto med največjimi slovenskimi izvozniki.

Od leta 1993 vsako leto, po zaključnem računu za preteklo leto, Služba za organizacijo poslovanja izda poročilo. Letno poročilo o poslovanju družbe je namenjeno zlasti udeležencem skupščine delničarjev. Vsi delničarji imajo možnost vpogleda v poročilo na določenem mestu v Cinkarni (to mesto je tajništvo Kadrovske splošne službe). Poročilo za leto 2000 je že pripravljeno za skupščino, ki bo 29. junija, Nadzorni svet pa ga je že imel na mizi na svoji zadnji seji.

Mnenje predsednika Uprave

Poslovanje v letu 2000 lahko označimo kot izredno uspešno. Poslovno leto, ki se je izteklo je gotovo rekordno z vidika vseh meril poslovne uspešnosti.

V letu 2000 smo ustvarili 25,8 milijard prihodkov od prodaje. Glavnino, skoraj 84 %, tega zneska predstavlja prodaja na mednarodnih/globalnih trgih. Doseženi izvoz je znašal 205,5 milijonov DEM in je glede na predhodno leto višji za 28 %. Najpomembnejši izvozni trg ostaja, kot do sedaj, Nemčija (48 %), sledijo države bivše Jugoslavije (8 %), Italija (8 %), Francija (7 %), ZDA (6 %), Nizozemska (6 %)...

Letno poročilo je izšlo v obliki brošure na 21 straneh in na kratko obravnava nagovor predsednika Uprave in predsednika Nadzornega sveta, prodajne programe podjetja, analizo uspešnosti in poslovanja, računovodski izkaz in bilanco, temelje razvoja ter zgodovinski pregled razvoja podjetja.

Iz poročila smo izbrali nekaj poudarkov zlasti iz obeh nagovorov g. Marjana Prelca in g. Marka Vreska.

Dosežene dvoštevilkne stopnje rasti celotne prodaje in izvoza so se, ob omejevanju stopnji rasti stroškov poslovanja, odrazile v bistvenem povečanju čistega dobička podjetja. Čisti dobiček se je v letu 2000, glede na predhodno leto, povečal za 68 % in je znašal 1,3 milijarde tolarjev.

Odlični poslovni rezultati so v največji

meri posledica povečanja prodajnih cen in prodajnih količin naših nosilnih proizvodov, to je pigmentnega titanovega dioksida in titancinkove pločevine. Omenjena povečanja je bilo v letu 2000 moč realizirati zaradi visoke konjunkturo na globalnih trgih, hkrati pa je potrebno dodati, da se je del količinskega povečanja prodaje pigmentnega titanovega dioksida izvajal iz zaloga, ustvarjenih v letu 1999.

Povečevanje prodaje in dobičkov v zadnjih letih izkazuje pravilno usmerjenost poslovne politike in strategije podjetja. Temeljni in strateški cilj delovanja podjetja, to je povečevanje tržne vrednosti lastniškega kapitala (delnic), dosežemo z doslednim izvajanjem strategije rasti in stabilno poslovno politiko. Osnovni postulati strategije in poslovne politike podjetja so/bodo reinvestiranje ustvarjene dodane vrednosti v najdonosnejše dejavnosti podjetja, dvig donosnosti, optimiranje strukture virov financiranja, povečevanje produktivnosti in dezinvestiranje neperspektivno in nedonosno vezanih sredstev.

Naložbe v osnovna sredstva podjetja so v letu 2000 dosegle višino 1,5 milijarde tolarjev. V skladu s politiko investiranja v najdonosnejše dejavnosti je bila glavnina sredstev usmerjena v modernizacijo in intenzifikacijo proizvodnje pigmentnega titanovega dioksida.

Podjetje je v letu 2000 namenilo 1,8 % vseh prihodkov od prodaje za potrebe razvojno-raziskovalne dejavnosti. Pri načrtovanju, izvedbi in financiranju R&R projektov smo sodelovali z zunanjimi institucijami. Ost vseh aktivnosti je bila usmerjena v proizvodnjo pigmentnega titanovega

dioksida in v razvojne naloge povezane z intenzifikacijo in modernizacijo le-te.

Formalni rezultat omenjenih aktivnosti je pridobljen certifikat ISO 9002 za proizvodnjo in prodajo titancinkove pločevine (pridobljeno v letu 1999) ter dosežena visoka stopnja skladnosti z zahtevami standarda pri drugih proizvodno prodajnih programih. Prve zunanje presoje v okviru teh programov naj bi bile, upoštevajoč načrt, izvedene v letu 2001.

Marjan PRELEC

Mnenje Nadzornega sveta

Člani Nadzornega sveta smo se v poslovnem letu 2000 sestali na štirih sejah. Največ časa smo namenili spremljanju tekočega poslovanja oziroma stopnjam uresničevanja

začrtanih ciljev. Ob tem pa smo po svojih najboljših močeh izpolnjevali tudi druge dolžnosti, ki jih od Nadzornega sveta zahtevajo določila zakonov in statuta. Vsi člani so se praktično v polnem številu udeleževali sej ter na sejah tudi aktivno sodelovali in odgovorno odločali. Za uspešen in tekoč potek sej pa je bil posebno dragocen prispevek Uprave in Strokovnih služb, ki so uspeli gradiva in razlage pripraviti na res zavidljivem nivoju.

Podatki poslovnega poročila oziroma računovodskih izkazov kažejo, da je rezultate poslovnega leta 2000 mogoče oceniti kot zelo uspešne. Prihodki iz prodaje v višini 25.755.885 tisoč SIT, ki so bili za 30 % večji kot v letu poprej in 24 % večji od planiranih ter čisti dobiček v višini 1.346.930 tisoč SIT, ki je za 68 % presegel rezultat leta poprej, so bili v pretežnem delu doseženi na zunanjih trgih. Šele ta podatek, 84 % celotne prodaje je izvoz, kaže

jasno sliko uspeha. Dosežen je bil v pogojih hude konkurence z globalnimi udeleženci. Nadzorni svet zato vsa poročila z zadovoljstvom soglasno sprejema in jih v sprejem predlaga tudi skupščini delničarjev.

Rezultati, doseženi v letu 2000, po mnenju Nadzornega sveta, kažejo na veliko uspešnost poslovanja družbe, zato želi Nadzorni svet izraziti posebno priznanje Upravi in zaposlenim Cinkarne Celje.

Marko VRESK

Zgoščen prikaz poslovanja v zadnjih treh letih

v 000 SIT	1998	1999	2000	% sprememba 2000
Prodaja	17.832.107	19.774.842	25.755.885	30
Čisti dobiček	480.083	802.429	1.346.930	68
Vsota izplačanih dividend*	243.101	244.388	293.265	20
Kapital (31.12.)	16.505.050	18.298.715	20.957.578	15
Donos na kapital (ROE)	3,0 %	4,6 %	6,9 %	-
<i>Podatki na delnico</i>				
- Čisti dobiček	589 SIT	985 SIT	1.653 SIT	68
- Izplačane dividende*				
bruto	298,4 SIT	300 SIT	360 SIT	20
neto	223,8 SIT	225 SIT	270 SIT	20
- Kapital	20.270 SIT	22.463 SIT	25.727 SIT	15
- Tržna cena (31.12.)	9.095 SIT	8.890 SIT	12.163 SIT	37
Število delnic	814.626	814.626	814.626	-
Število delničarjev (31.12.)	4.392	3.672	3.307	10
Število zaposlenih (31.12.)	1.344	1.305	1.295	0,7

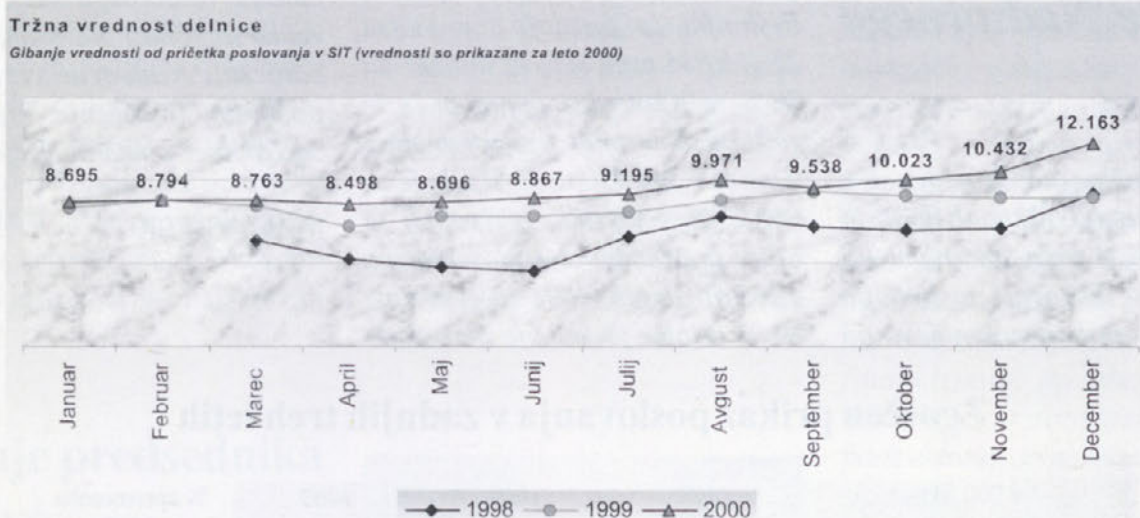
* Podatki se nanašajo na izplačila v koledarskem letu, vsebinsko pa so to izplačila za predhodno leto

Delnice – njihova vrednost in promet

Delnice Cinkarne Celje, d.d. kotirajo na prostem trgu Ljubljanske borze pod oznako CIGG. Enotni tečaj na prvi dan trgovanja to je 6.3.1998 je znašal 6.300 SIT/delnico.

Skupno število delničarjev na zadnji dan v letu 2000 je znašalo 3.307, le-ti so skupno posedovali 814.626 delnic.

Pravilnost dolgoročne strategije reinvestiranja dodane vrednosti v najdonosnejše naložbe se je v letu 2000 končno odrazila tudi v stabilnem celoletnem povečevanju tržne vrednosti delnice. Vrednost delnice se je od prvega do zadnjega trgovalnega dne v preteklem letu povečala za 38,8 %. Slednje je seveda kapitalski donos lastnikov, ki so poleg letnega prejeli še gotovinske dividende v bruto višini 360 SIT/d oz. neto višini 270 SIT/d izplačane za leto 1999. Tržna kapitalizacija podjetja je znašala na zadnji trgovalni dan v letu 2000 9,9 milijarde SIT, kar je bilo 7,9 % celotne tržne kapitalizacije prostega trga. Tržna kapitalizacija podjetja na zadnji dan 1999 pa je znašala 7,1 milijarde SIT in je bila udeležena v celotni tržni kapitalizaciji prostega trga s 5,3 %. Slika prikazuje gibanje vrednosti delnice CIGG v zadnjih treh letih (enotni tečaj konec meseca).

Celotni povprečni kumulativni mesečni promet z delnicami Cinkarne Celje je v letu 2000 znašal 127,3 milijonov SIT in je presegel povprečni promet v letu 1999 za 20 %. Povprečni dnevni promet z delnicami CIGG pa je v letu 2000 znašal 6,1 milijona SIT. Preglednica prikazuje skrajne vrednosti tečaja delnice in kumulativnega mesečnega prometa v zadnjih treh letih.

	1998		1999		2000	
	najvišji	najnižji	najvišji	najnižji	najvišji	najnižji
Tečaj delnice v SIT/d	11.025	4.534	9.327	6.950	12.350	8.345
Kumulativni mesečni promet v 000 SIT	48.370	4.102	394.260	3.370	263.164	26.934

Beta koeficient delnice CIGG, izračunan kot naklon regresijske krivulje dnevnih stopenj rasti od 30.06.1998 do 31.12.2000 in stopenj rasti indeksa prostega trga (IPT) znaša 1,19, korelacijski koeficient izračunan na podlagi istih stopenj pa znaša 0,45.

Iz letnega poročila za leto 2000

Cinkarni podelili častno listino

Institut Jozef Stefan je 30. maja 2001 podelil priznanje Častno listino Cinkarni Celje, odličje pa je v imenu uprave sprejel Vilibald Raznožnik.

Institut Jozef Stefan je že četrty zapored podelil priznanja Častna listina gospodarskim družbam in institucijam, ki so se v preteklih letih posebej odlikovale na področju sodelovanja pri prenosu znanstvenih in tehnoloških dosežkov ter znanj v gospodarstvu. Cinkarna z institutom sodeluje neprenehoma že več kot 25 let. Sodelovanje se je začelo na področju varovanja okolja, kasneje pa se je z razvojem nekaterih tehnoloških postopkov še razširilo. V zadnjem času prevladuje sodelovanje na področju projektov razvoja sistemov za računalniško vodenje procesov proizvodnje titanovega dioksida.

„Takšno sodelovanje med akademijo in industrijsko sfero je v razvitem svetu samoumevno, pri nas pa je še potrebno posebnih spodbud“, je na prireditvi ob podelitvi svečane listine poudaril tehnični direktor Cinkarne Vilibald Raznožnik in še dejal: „Zelo smo počaščeni in polaskani s podelitvijo, zavedamo

se, da nam je uspelo pri marsikaterem projektu uspešno združiti vaše in naše znanje ter izkušnje. Predpogoj je skladnost interesov, kar pomeni na eni strani vsebino, ki se da tržiti, na drugi pa materialno osnovo in zanimanje za njeno pridobitev. Seveda gre za profitno plat znanosti in v tem smislu smo hvaležni za dosedanje sodelovanje pri naših projektih in računamo na sodelovanje tudi v prihodnje“.

Poleg Cinkarne so Častno listino podelili tudi raziskovalnemu centru Forschungszentrum Karlsruhe iz Nemčije. V prejšnjih treh letih so priznanja prejela podjetja Krka iz Novega mesta, MAN Roland Druckmaschinen iz Nemčije, Nuklearna elektrarna Krško, domžalska Inea, Droga Portorož, HIPOT Elektronski elementi in sistemi iz Šentjerneja, dunajska Mednarodna agencija za atomsko energijo, Iskra Feriti iz Ljubljane in Termo iz Škofje Loke.

Podjetje, ki je v svoji, skoraj 130-letni zgodovini, prešlo od ekstraktivne metalurške dejavnosti do vodilnega mesta med slovenskimi kemijsko-predelovalnimi podjetji, si prav gotovo zasluži to pohvalo.

Med dobitniki priznanj so bile tudi druge družbe iz celjskega območja kot so: Aero, Cetis, Etol, Comet, Unior, Pivovarna Laško, Alpos, Tovarna nogavic Polzela, Emo orodjarna in druge.

Posebno pozornost so na slovesnosti namenili inovatorjem. O pomenu njihovega dela je spregovoril predsednik UO Celje Edo Stepišnik. Poudaril je, da želijo z javnim priznanjem v območni gospodarski zbornici predvsem spodbuditi inovativnost, ki je ključni element konkurenčnosti in uspešnosti na trgu. V komisiji za Inovativno dejavnost pri OZ Celje so izvedli razpis za podelitev diplom in priznanj za inovacije v letu 2000. Odziv v prvem letu še ni ustrezno velik, prispelo je 9 prijav inovacij, sedmih prijaviteljev. Na predlog komisije je po ocenitvi vseh prijavljenih inovacij UO OZ Celje sprejel sklep, s katerim je šestim inovacijam podelil diplome, eni inovaciji bronasto priznanje in dveh inovacijam srebrno priznanje, kot spodbudo inovatorjem za njihovo izvorno delo.

Foto: Dobitniki častne listine

Na slovesnosti v konferenčni dvorani Celjskega sejma so tako podelili priznanja tudi najboljšim inovatorjem s Celjskega za minulo leto. Diplomato za inovacijo je prejel tudi inovator iz Cinkarne Anton Žerjav, direktor PE Veflon, za membranski ventil FEP, PTFE – varjeno jekleno ohišje za agresivne medije.

Opis inovacije: v PE Veflon proizvajajo membranske ventile z ohišjem iz sive litine in zaščitno oblogo iz gume, ki ima dokaj omejeno kemično in temperaturno odpornost. Nova izvedba membranskega ventila ima zaščitno oblogo izvedeno iz FEP oziroma PFA, membrano pa iz PTFE-elastomera, kar daje ventilu absolutno kemično odpornost v temperaturnem območju od 200 do 260 stopinj celzija. Varjeno jekleno ohišje ima nekajkrat večjo mehansko trdnost kot ohišje iz sive litine, predvsem v negativnem temperaturnem območju. Na trgu ni mnogo ventilov, ki bi bili kvalitetni in funkcionalni za podobna območja uporabe. Proizvod je tržno zanimiv za področje uporabe za transport in manipulacijo agresivnih medijev pri omenjenih temperaturah. Za ustvarjalni dosežek Antonu Žerjavu čestitamo.

Mira GORENŠEK

Cinkarna med dobitniki zborničnih priznanj

Ob 150-letnici Gospodarske zbornice Slovenije je Območna gospodarska zbornica Celje v aprilu podelila priznanja in diplome gospodarskim družbam in posameznim inovatorjem. Med dobitniki le-teh je bila Cinkarna in Anton Žerjav.

Direktor območne gospodarske zbornice Janez Grilj je na podelitvi poudaril, da se po letih recesije celjsko gospodarstvo znova postavlja na noge. Število stečajev in brezposelnost se znižuje, povečujeta se izvoz in dobiček gospodarskih družb, Celje pa postaja tudi pomembnejše izobraževalno središče. V območni gospodarski zbornici želijo poudariti vlogo in pomen uspešnih

družb za vsestranski razvoj okolij, zato so podelili priznanja za gospodarske dosežke, v daljšem časovnem obdobju gospodarskim družbam ter posameznikom in zamejcem. Da je Cinkarna med uspešnimi družbami na Celjskem dokazuje priznanje, ki ga je v imenu družbe prevzel Tomaž Benčina, direktor Marketinga.

Novinarska konferenca o radioaktivnih obtožbah suhega odlaganja sadre

Zaradi velike medijske odmevnosti, ki so jo sprožile javne obravnave razgrnitve predloga sprememb in dopolnitev zazidalnega načrta odlagališča Cinkarne Za Travnikom, zaradi cinkarnine spremembe mokrega odlaganja sadre s suhim načinom, oziroma predloga sanacije mokrih in rekultivacije suho zapolnjenih odlagališč Za Travnikom in Bukovžlak v občinah Celje, Šentjur in Štore, je uprava Cinkarne dne 18. aprila 2001 sklicala novinarsko konferenco.

Na konferenci je poleg generalnega direktorja g. **Marjana Prelca** in njegovega pomočnika g. **Danija Podpečana**, podal izjavo in odgovore na radioaktivne obtožbe še **mag. Bogdan Pucelj iz Inštituta Jožef Stefan Ljubljana**. Magister Pucelj je na čelu sodelavcev, ki so sodelovali pri številnih meritvah in ocenah radioaktivnosti snovi v Cinkarni, kakor tudi pri meritvah in ocenah radioaktivnosti za dijaško raziskovalno nalogo iz leta 1988, takratne Srednje tehniške šole Celje z naslovom: Merjenje radioaktivnih snovi v industrijskih surovinah in odpadkih na širšem celjskem območju.

Na njene izsledke so se namreč opirale neosnovane obtožbe Društva civilna družba Celje s podpisanim starešino društva mag. Alešem Demšarjem. Društvo je objavilo, sklicajoč se na mentorja dr. Dušana Brajnika in dr. Matjaža Koruna iz ljubljanskega Inštituta Jožef Stefan ter na mentorico iz celjske srednje šole mag. Jožico Dolenšek, da so TiO_2 , piritni ogorki, sadra in odložene sestavine industrijskih odpadkov na odlagališčih Cinkarne radioaktivni. Še več. Suho odložena sadra naj bi bila po razlagi celjskega Društva civilna družba zaradi zgoštevke še bolj radioaktivna in še brez zaščitnega sloja vode v primerjavi z mokro odloženo sadro.

Kot je razvidno iz raziskovalne naloge in njenih zaključkov, sta dijaka sama nedvoumno ugotovila in zapisala, da Cinkarna ni onesnaževalka z radioaktivnimi snovmi, da so piritni ogorki in nevtralizacijsko blato - sadra neaktivni, celo manj aktivni kot vzorci zemlje v Arji vasi oziroma vzorci zemlje iz odlagališča trdnih odpadkov Bukovžlak (v nalogi Žepina).

Kljub osebemu vabilu na konferenco se imenovani mentorji kakor predstavniki celjskega Društva civilna družba, zaradi zadržanosti niso udeležili. Udeležba novinarjev in snemalcev pa je bila polnoštevilčna. Prisotnim je bilo omogočeno neposredno vprašati vse v povezavi s sevanji in prizadetostjo okolja ter posledicami na zdravje krajanov v sosesčini Cinkarne in njenih odlagališč.

Da je sadra povsem običajna snov, je Cinkarna

na novinarski konferenci ponovno potrdila in zavrnila vse obtožbe o radioaktivnosti sadre. Mag. Pucelj je prisotnim predstavil v Sloveniji veljavne normative in mejne vrednosti za radioaktivnost, nato pa še rezultate meritev radioaktivnosti zemlje po Sloveniji in meritve radioaktivnosti surovin, odpadnih snovi ter samega titanovega dioksida. Pri primerjavi podanih meritev z vrednostmi normativov oziroma z v Sloveniji veljavnimi mejnimi vrednostmi za gradbene materiale, lahko vsakdo sam ugotovi, da sadre in tudi Cinkarne ni za povezovati z radioaktivnimi obtožbami.

Prav tako je mag. Pucelj zagotovil, da so dijakom na Inštitutu Jožef Stefan meritve radioaktivnosti izvršili na predhodno posušenem, torej suhem vzorcu nevtralizata oziroma sadre.

V uvodu konference pa je generalni direktor poudaril, da je Cinkarni glavna skrb ekologija:

Ø Cinkarna pridobiva pigmentni TiO_2 iz ilmenita in titanove žilindre kot drugi proizvajalci v Evropi, a ju kupuje v najboljši dosegljivi kvaliteti.

Ø Cinkarna je leta 1994 prešla na pretežni delež vložka čistejše titanove žilindre in zmanjšala surovinski delež ilmenita na tehnološki minimum. S tem ne nastaja več odpadni železov sulfat in prav tako je odpadlo njegovo odstranjevanje in nastanek ogorkov.

Ø Cinkarna proizvaja potrebno žveplovo kislino samo še iz elementnega žvepla brez ogorkov ali drugih odpadkov ter brez drugih stranskih negativnih učinkov na okolje.

Ø Cinkarna je prav tako že leta 1994 vgradila

najmodernejšo razžveplalno Sulfacid napravo, ki odstranjuje žveplov dioksid po katalitskem postopku iz dimnih plinov procesa kalcinacije proizvodnje pigmentnega TiO_2 . Pri tem postopku se ostanek razžveplanja: razredčena žveplova kislina koristno porabi v istem procesu proizvodnje, brez ostanka, pri čemer se zmanjšuje normativ porabe sveže žveplove kisline.

Ø Pri žveplovem dioksidu, je Cinkarna v letu 1980 iz ogromne emisije 562 kg SO_2/h dosegla, v sanacijskem programu za zrak, zastavljen prvi limit zmanjšanja emisije pod 210 kg SO_2/h že v letu 1990.

Ø Ponovno zmanjšan zastavljen limit 145 kg SO_2/h pa je Cinkarna dosegla že leta 1994.

Ø V nadaljevanju je Cinkarna emisijo pod 100 kg SO_2/h , dosegla leta 1999, kljub intenziviranju proizvodnje.

Ø Emisija žveplovega dioksida je bila v zadnjem času dodatno zmanjšana s plinifikacijo kotlarne in trenutno znaša okrog 80 kg SO_2/h .

Ø Načrtovana je večja obratovalna varnost elektrofiltrov in Sulfacid razžveplalne naprave ter drugih naprav tehnološkega procesa proizvodnje pigmentnega TiO_2 .

Ø Slovenija je že leta 2000 harmonizirala in v Uradnem listu RS objavila vse predpise (direktive EU iz Bruslja), ki podrobno urejajo varovanje okolja pri proizvodnji pigmentnega titanovega dioksida v Evropski uniji in sedaj enako tudi v Sloveniji.

Ø Ministrstvo za okolje in prostor je že pripravilo operativni načrt za zmanjševanje in preprečevanje onesnaževanja okolja zaradi odpadkov iz obstoječih obratov titanovega dioksida, ki ga bo še letos predalo Komisiji EU v Bruslju in ga tudi objavilo v Uradnem listu RS.

Ø Z Operativnim programom se Slovenija obvezuje med drugim tudi o tem, da bo spremenila način odlaganja sadre z mokrega na suhi način, ker se s tem prostornina odpadne sadre zmanjša za polovico, ker se s tem tudi omogoči sanacijo že mokro odložene sadre, in ker je s tem omogočena dokončna rekultivacija suho zapolnjenega odlagališča.

Ø Cinkarna že ravna po obvezno veljavnih in harmoniziranih EU predpisih in je z njimi skladna.

Ø Cinkarna si je še prostovoljno zadala aktivnosti, ki obsegajo poleg Programa o odgovornem ravnanju - obnašanju (POR) in

NARAVNI IZOTOP VZOREC	K-40	U	Th
Ilmenit	< 10	200	400
Titanova žilindra	11	< 10	10
Sadra	10	< 30	50
Železov sulfat	< 0,5	< 1	1
Titanov dioksid	13	< 2	30
Zemlja - povprečje meritev	370	35	35
Zemlja - območje vrednosti	100 - 700	4 - 130	4 - 140
material v Sloveniji	5.000	400	300

* Vir: Inštitut Jožef Stefan, Bogdan Pucelj, 18. april 2001

uvedbe standarda za varovanje okolja ISO 14001, še uveljavljanje načel trajnostnega (vzdržnega) razvoja.

Ø Cinkarna je s proizvodnjo TiO_2 tudi zavezanec EU direktive za celovito preprečevanje onesnaževanja in nadzor (IPPC) in je zavezana v svojo dejavnost uvajati najboljše razpoložljive tehnološke postopke ter do leta 2007 pridobiti integralno mednarodno veljavno okoljsko dovoljenje.

Ø Vse navedeno lahko v Cinkarni vsak trenutek preveri katera koli komisija.

Projekt suhega odlaganja sadre dobiva končen obseg, potem ko se je uprava Cinkarne odločila

za sanacijo in rekultivacijo obeh mokrih odlagališč Za Travnikom in v Bukovžlaku. Tako bo z načrtovano izgradnjo obrata za filtriranje sadre možno doseči velik neposredni doprinos k varstvu in humanizaciji človekovega okolja ter gospodarjenju s prostorom. Sanirani in rekultivirani mokri odlagališči bosta skoraj sonaravno vmili okoli skupaj 67 ha zatavljenih in zasajenih površin. Predstavniki javnega obveščanja so z novinarske konference poročali povsem objektivno.

Dani PODPEČAN

2. Izpostavljenost različnim virom sevanja

Vir	Prispevek (mSv/leto)
skupno naravno sevanje	2.4
- kozmično	0.4
- zemlja (zunanje obsevanje)	0.49
- zemlja (notranje obsevanje)	0.24
- radon in potomci	1.27
medicinska diagnostika	0.4 - 1.0
poskusne eksplozije	0.15
kontamin. Černobil 1986	0.72 - 1.1
delovno okolje za prebivalce	1.0

3. Zakonodaja

efektivna doza

profesionalci

50 mSv/leto

(ICRP 60: 20 mSv/leto, 100 mSv/5let max 50 mSv/leto)

prebivalstvo

5 mSv/leto

1 mSv/leto v življenjski dobi

(ICRP 60: 1 mSv/leto)

4. Termoluminiscentni dozimetri

Termoluminiscentni dozimetri se uporabljajo za osebno kontrolo prejete doze v enem mesecu. Z njimi opremimo ljudi, za katere obstaja potencialna nevarnost, da na svojem delovnem mestu prejmejo dozo večjo od zakonsko predpisane vrednosti. In kako delujejo?

V snovi iz katere je izdelana tabletk (CaF₂(Mn), LiF ipd.) kot rezultat ionizacije pride do izmenjave zasedenosti elektronskih nivojev.

Elektroni, ki se v procesu ionizacije selijo iz valenčnega v prevodni pas, se »ujamejo« v »pasti« (energijski nivo v bližini prevodnega pasu). Direktn prehod iz pasti v valenčni pas ni mogoč – elektronom je potrebno dovesti energijo, da se ponovno vrnejo v prevodni pas. To storimo s segrevanjem, pri čemer se pri izmenjavi elektrona in vrzeli izseva foton, ki ga izmerimo s fotopomnoževalko. Število izsevanih fotonov je merilo za število vzbujenih elektronov, število teh pa je sorazmerno energiji, ki jo je sevanje pustilo v snovi.

Nikolaja PODGORŠEK SELIČ

Radioaktivnost, kaj je to?

Nekaj pojmov s področja radioaktivnosti

Verjeli ali ne, vsak nov dan se za vse ljudi na svetu začne tudi z radioaktivnostjo. Najmanj tisto naravno: s soncem, zemljo in zrakom. Stvar, ki ji ni možno ubežati, je dobro vsaj malo poznati.

Z nekaj informacijami v nadaljevanju tako želim pojasniti nekaj splošnih izrazov s področja radioaktivnosti, podati najpogostejše uporabljane enote, ustvariti sliko o velikosti posameznih virov, predstaviti delček naše zakonodaje na tem področju in povedati kaj so termoluminiscentni dozimetri.

1. Splošni izrazi

Aktivnost

je količina, ki pove koliko radioaktivnih jeder razpade v eni sekundi.

Enota: 1 becquerel = 1 Bq = 1 razpad na sekundo

Stara enota :

1 curie = 1 Ci = 37 000 000 000 Bq

Če želimo povedati, kako »gosto razporejena« so jedra, ki razpadajo, uporabimo izraz *specifična aktivnost* (Bq/kg) za maso in *površinska aktivnost* (Bq/m²) za površino.

Doza

Učinek sevanja je sorazmeren energiji, ki jo je sevanje odložilo v snovi – govorimo o absorbirani dozi - D.

Enota = 1 gray = 1 Gy

Stara enota = 1 rad (1 Gy = 100 rad)

Hitrost absorbirane doze merimo v Gy/h.

Ker vse vrste sevanja ne poškodujejo tkiva na enak način, je vpeljan pojem *ekvivalentne doze* H

$H = S_r \cdot w_r \cdot D$

w_r je utežni faktor. Za gama sevanje vseh energij je enak 1, prav tako za beta. Za alfa sevanje je npr. 20.

Enota = 1 sievert = 1 Sv

Stara enota = 1 rem (1 Sv = 100 rem)

Hitrost doze

je prejeta ekvivalentna doza v enoti časa izražena v Sv/h.

Efektivna doza

Pri enaki ekvivalentni dozi ne moremo pričakovati enakih bioloških posledic za različne organe v telesu. Za obsevanje različnih organov so tako definirali pojem efektivne doze E.

$E = S_r \cdot w_T \cdot H$

w_T je utežni faktor za določen organ (posebne tabele), seštevke vrednosti vseh pa je 1. Najvišji je npr. za spolne organe in sicer 0.2.

Varovanje okolja v letu 2000

Strategija ravnanja z okoljem je del strategije razvoja podjetja. Cinkarna ureja ravnanje z okoljem skladno s standardi serije ISO 14000. Leta 1998 smo sprejeli načela združenja kemijske industrije glede okolja, varnosti in racionalne rabe energije "Responsible Care Program" oziroma "Program odgovornega ravnanja". V letu 2000 je bil izdelan operativni program, program monitoringa emisij snovi v okolje, sistemsko je bilo urejeno področje ravnanja z odpadki.

Tako je zapisano v poročilu za varstvo okolja, zdravja in varnost pri delu za leto 2000, ki smo ga že drugo leto po vrsti izdelali v Cinkarni. Izdelali smo ga po navodilih CEFIC - Responsible Care, 1998, saj nam je združenje kemijske in gumarske industrije pri GZS na podlagi prvega poročila (za leto 1999) podelilo pravico do uporabe logotipa Responsible Care. Cinkarna ga uporablja s ponosom.

Dogajanje, ki ga obravnava letošnje poročilo o izvajanju programa odgovornega ravnanja sovpada z

aktivnostmi Cinkarne za modernizacijo in odpravljanje ozkih grl v proizvodnji njenega nosilnega programa, to je proizvodnje pigmenta titanovega dioksida. To sočasnost namenoma poudarjamo, ker želimo opozoriti na dejstvo, da je premočnost nekega razvoja prej izjema kot pravilo. Odtod tudi izvirajo nihanja naših performanc.

Namen omenjenega poročila je, da znova dokažemo tezo o vzajemnosti socialnih, ekonomskih in ekoloških vidikov naše dejavnosti, pri čemer je

V letu 2000 smo začeli izvajati naslednje naloge:

POSEG	PREDVIDEN UČINEK NA OKOLJE
rekonstrukcija mletja in doziranja rude	zmanjšanje emisije prahu
posodobitev skladišča tekočih kemikalij*	zmanjšanje tveganja za izpuste
mletje kalcinata	zmanjšanje specifične potrošnje energije
ureditev odlagališča trdnih odpadkov	uskladitev z zakonodajo
sprememba trase cevovoda, merilec tlaka*	varnost, dogovor z lokalno skupnostjo
posodobitev nevtralizacije	znižanje emisije sulfatov v vodotok
filtracija nevtralizata	zmanjšanje spec. količine odpadkov
rekonstrukcija, ločitev kanalizacije posnetek stanja, GIS	

Poleg tega smo začeli v letu 2000 :

- dograjevati eko-info sistem,
- urejati ravnanje z odpadki v skladu z novo sprejeto zakonodajo*,
- usklajevati ravnanje z nevarnimi snovmi in pripravi z zakonom o kemikalijah,
- prilagajati eko-monitoring s predpisom za pigment titanov dioksid*.

Z * so označene naloge, ki so bile v letu 2000 tudi zaključene.

treba imeti ves čas pred očmi naslednje: zakonska regulativa, nadzor in represivni ukrepi niso tisti dejavniki, ki oblikujejo javno mnenje, temveč je to lahko le industrija sama, ki mora vzpostaviti dialog z javnostjo. Del našega prispevka za ta dialog je tudi to poročilo.

Cilji okoljske politike

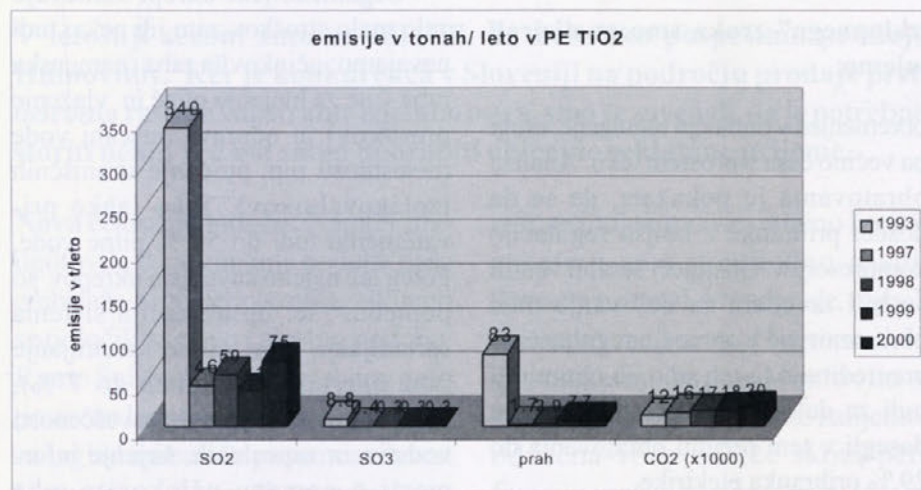
- Upoštevanje načel trajnostnega razvoja.
- Uresničevanje programa odgovornega ravnanja.
- Uskladitev ravnanja z okoljem v skladu s standardom ISO 14001.
- Pridobitev integralnega okoljevarstvenega dovoljenja za proizvodnjo pigmenta titanov dioksid do leta 2007.

Vsaka dejavnost povzroča specifične učinke na okolje. Vplive na okolje stalno zmanjšujemo z modernizacijo tehnoloških postopkov in opreme, z izgradnjo novih čistilnih naprav in natančnim vzdrževanjem obstoječih.

V stednjeročnem obdobju do leta 2003 načrtujemo:

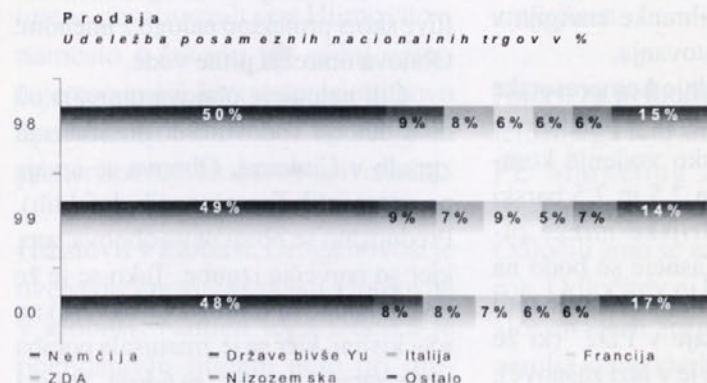
- Zmanjšati količine odpadkov na enoto proizvoda za 30 odstotkov, glede na stanje leta 1999.
- Zmanjšanje emisije prahu iz razklopnih stolpov rude na podzakonsko dovoljene vrednosti.
- Zmanjšanje specifične porabe energije za 10 odstotkov, glede na stanje 1999.

Emisija SO₂, SO₃, prahu in CO₂ iz proizvodnje pigmenta titanovega dioksida v t/leto.

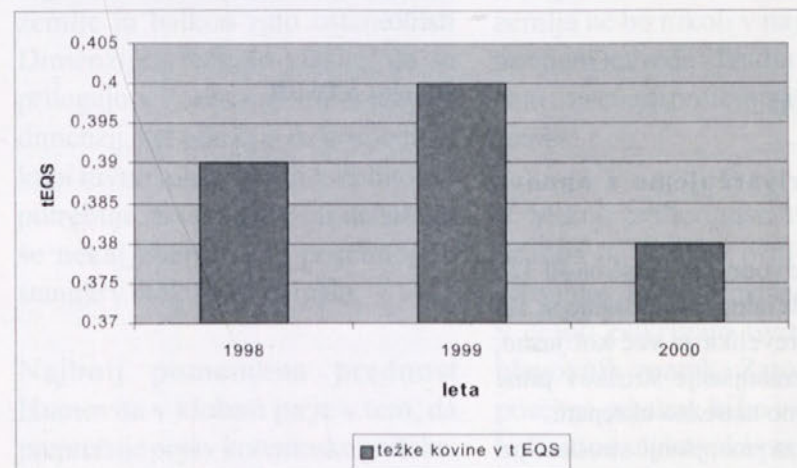

V letu 2000 je bil obnovljen elektrofilter A

Emisija prahu iz površinske obdelave pigmentnega TiO₂

Težke kovine

Izpust težkih kovin in njihovih spojin v vode.

Na izpustih kontroliramo Cu, Ni, Cd, As, Cr, Pb, Hg. Koncentracije težkih kovin v odpadnih vodah Cinkarne so nizke, daleč pod dopustnimi vrednostmi za posamezne parametre. Emisije težkih kovin so na meji detektabilnosti kovin po najnatančnejših standardiziranih metodah merjenja.

Po metodologiji CEFIC podajamo v diagramu emisijo težkih kovin kot baker ekvivalent v tonah EQS/leto (European Environmental Quality Standard).

Vpliv na okolje, ki ga povzročamo, se je v preteklih letih zmanjševal. Cilji in operativni programi so postavljeni tako, da bi z njihovim doseganjem postala naša dejavnost nemoteča tudi v najbližji okolici in obremenjevanje okolja zmanjšano na minimum, tudi ob izrednih razmerah.

Za proizvodnjo pigmentnega titanovega dioksida je MOP izdal posebne predpise, ki se po ostrini ne razlikujejo od EU predpisov. Dovoljenih emisij snovi v okolje Cinkarna ne prekoračuje, razen emisije prahu iz procesa razklopa rude. Obrat za proizvodnjo pigmentnega titanovega dioksida moderniziramo in pričakujemo, da bomo s postopkom predmešanja rude pred razklopom (naloge bo zaključena v letu 2001) rešili problem prašenja, pa tudi zmanjšali neprijeten vonj iz te faze procesa.

Iz poročila za leto 2000

Varčevanje z energijo

Pri proizvodnji komprimiranega "razklopnega" zraka smo analizirali stroške in ugotovili, da lahko privarčujemo.

Komprimirani zrak uporabljamo pri procesu razklopa pri proizvodnji pigmentnega TiO_2 . Proizvajamo ga v kompresorski postaji s tremi Ingersoll turbo kompresorji. Pri nadtlaku komprimiranja 2,5 bara nadtlaka, kompresor proizvede 3340 m^3/h komprimiranega zraka in porabi 205 kW/h elektrike.

Ker vemo, da se v čisto mehansko delo pretvori samo 5-10 % v proces komprimiranja vnesene električne energije je pri upoštevanju stroškov obratovanja potrebna analiza celotnega sistema komprimiranega zraka.

Stroške proizvodnje in dobave pri sistemih komprimiranega zraka delimo na:

- proizvodne stroške,
- stroške pri kasnejši skupni in lokalni pripravi komprimiranega zraka za zagotavljanje posebne kakovosti,
- stroške zaradi puščanja.

Pri analizi sistema proizvodnje razklopnega zraka smo ugotovili, da največji delež v skupnih stroških prispevajo proizvodni stroški. Zato smo se lotili analize obratovanja kompresorjev.

Dinamika proizvodnje pigmentnega TiO_2 zahteva obratovanje dveh kompresorjev, od katerih eden dela

obremenjen v območju regulacije, drugi pa večino časa v prostem teku. Analiza obratovanja je pokazala, da se da doseči prihranke z boljšo regulacijo kompresorjev. Obstoječi sesalni ventili so bili izvedeni za delovanje med obremenitvijo v območju regulacije. S preureditvijo le-teh smo jih optimirali tudi za delovanje v prostem teku in dosegli v tem režimu obratovanja do 29 % prihranka elektrike.

Nadaljne prihranke pričakujemo tudi z zamenjavo in nadgradnjo obstoječih krmilnih panelov MP3 z modernjšimi CMC + UCM. CMC sistem firme Ingersoll je zadnja generacija kontrolnega sistema za vodenje turbo kompresorjev in omogoča velike prihranke energije v vseh območjih obratovanja.

V okviru izgradnje kompresorske postaje za 7,5 barski zrak je predvideno kompletno sistemsko vodenje kompresorskih postaj za 2,5 in 7,5 barski zrak preko industrijske mreže pigmentnega TiO_2 . Kasneje se bodo na obstoječi sistem lahko priklopile tudi kompresorske postaje v PD2 (ki že obratuje) in PD1 (ki je v fazi zasnove).

Branko STARIČ

so organizacijske narave in glede na investicijske ukrepe.

Organizacijski ukrepi zahtevajo zelo malo stroškov zato jih nekaj tudi navajamo: učinkovita raba (namenska raba – ne za hlajenje pijač in vlaženje prostorov) in odprava puščanj vode (netestnosti pip, puščanje straniščnih izplakovalnikov). Tako lahko privarčujemo tudi do 50 % pitne vode. Poleg teh najenostavnejših ukrepov so pomembni še: optimizacija sistema spremljanja rabe, ciljno spremljanje rabe energije (prihranek do 7 %), ukrepi za dvig energetske osveščenosti vodstva in zaposlenih, širjenje informacij o pomenu učinkovite rabe energije. Za začetek smo se skupaj s Službo investicij lotili izdelave katastra komunalnih vodov – vodovoda, saj bomo tako lažje načrtovali tudi investicijske ukrepe.

Investicijske ukrepe smo si zamislili v PE Vzdrževanju in energetika izvedljive skozi projektno nalogo z imenom: Obnova omrežja pitne vode.

Cilj naloge je obnova omrežja od distributorja Vodovoda do posameznih zgradb v Cinkarni. Obnova se izvaja po segmentih (posameznih defektih). Prednostno se obravnava obnova tam, kjer so največje izgube. Tako se je že izvedla obnova omrežja (3 okvare) na »S« kislini, kjer se je zmanjšala poraba vode, zaradi sanacije, za 6-krat. Stroški obnove omrežja so se v tem primeru povrnili v 24 dneh. Projekt je skladno z realnimi zahtevami in finančnimi zmoglostmi firme naravnano dolgoročno.

Branko STARIČ

Učinkovita raba pitne vode

Opravili smo analizo o tem koliko lahko privarčujemo z obnovo vodovodnega omrežja v Cinkarni.

Vsak prebivalec Slovenije porabi približno 250 m^3 pitne vode na leto. Človeško telo potrebuje le 1 do 2 litra pitne vode dnevno. Vse ostalo porabimo za bolj ali manj življenjsko pomembne potrebe.

V Cinkarni smo lani porabili 416

557 m^3 pitne vode, kar znese okoli 320 m^3 pitne vode letno na zaposlenega. Da je poraba prevelika je več kot jasno, zato je za zmanjšanje stroškov pitne vode potrebno ustrezno ukrepati.

Ukrepe za zmanjšanje stroškov pri energentih delimo glede na stroške, ki

Novosti pri Humovitih

V letošnji sezoni smo se odločili, da nekoliko pospešimo prodajo Humovitov. Ker je konkurenca v Sloveniji na področju prodaje prsti oziroma rastnih substratov izjemno ostra, smo se zavedali, da je potrebno storiti nekaj več kot samo uporabiti običajne reklamne prijeme.

Nova celostna podoba. Najprej smo ugotovili, da je zunanja podoba naše embalaže že precej zastarela, zato smo se odločili za novo celostno podobo. Ramo Selimovič je izdelal nov zelo posrečen logotip in pripravil predloge za izgled embalaže posameznih vrst Humovitov. Ameriške retuše, ki so prevladovala na stari embalaži, je nadomestil s fotografijami cvetja in na ta način mu je uspelo izdelati očem zelo všečno embalažo, kar nam priznavajo tako kupci, kot tudi konkurenca. Spremenili smo tudi imena posameznih vrst Humovitov, namesto s črkami jih sedaj označujemo z imeni, ki pojasnjujejo njihovo uporabnost. Humovit L se sedaj na primer imenuje Humovit-univerzalni.

Humovit v klobasi. Druga novost je uveljavitev novega izdelka, Humovita v klobasi. Namen tega izdelka je poenostaviti ljudem delo pri presajanju in gojenju balkonskega cvetja. Bistvena prednost je v tem, da damo zemljo v cvetlično korito kar skupaj z vrečko. S tem se izognemo presipanju zemlje in balkon zato ostane čist. Dimenzije vrečk so takšne, da se prilegajo v korita najbolj običajnih dimenzij, kar pomeni, da gospodinja kupi ravno toliko zemlje, kolikor jo potrebuje. S tem prihrani denar, pa še nekaj energije, še posebno, če stanuje v bloku brez dvigala.

Najbolj pomembna prednost Humovita v klobasi pa je v tem, da preprečuje pojav koreninske gnilobe. Vrečko, ki je na dnu perforirana,

namreč položimo v cvetlično korito, v katero smo predhodno nasuli drenažni material. Mimogrede, najbolj primeren za to je naš Hygromull, ki ga vsakemu kupcu Humovita v klobasi podarimo. Ko rože zalijemo, odvečna voda odteče skozi perforacijo vrečke na dno korita, kjer se absorbira v hygromull in od spodaj vlaži zemljo, da se ta ne izsuši. Korenine, ki so od viška vode ločene s perforirano folijo, tako ne pridejo v stik s stoječo vodo, zato je možnost pojava koreninske gnilobe močno zmanjšana.

Načrti za prihodnost. V prvi četrtini letošnjega leta smo v sodelovanju s PE Marketing začrtali osnovno strategijo nastopa na slovenskem trgu. Odločili smo se za kvaliteto na dolgi rok. Odločitev ni bila lahka, saj se na slovenskem trgu pojavlja cenena zemlja slabe kvalitete iz uvoza, ki z nizko ceno premami marsikatero gospodinjstvo. V PE Kemija Celje stavimo na tiste kupce, ki želijo imeti najlepše rože v soseščini, zato naša zemlja ne bo nikoli v najnižjem cenovnem razredu. Trudimo pa se, da smo najcenejši proizvajalec kvalitetne zemlje.

V bližnji prihodnosti načrtujemo prodor na tržišče profesionalnih substratov, ki ga v tem trenutku skoraj v celoti pokrivajo uvozniki tujih blagovnih znamk. Zato razvijamo poseben substrat, ki bo vseboval tudi kokosova vlakna, ki po raziskavah naše tehnologinje Vesne Gaberšek še

Koreninska gniloba je močno zmanjšana

posebno ugodno delujejo na pravilen razvoj rastlin.

Bum pa pripravljamo tudi na področju rastnih vrečk (grow-bag), med katere sodijo tudi Humovit klobase. V letošnjem letu bomo testirali zelo dolge, večmeterske klobase primerne za vzgojo jagod in solatnic. Osnovna ideja je v tem, da takšne klobase omogočajo pridelavo tudi tam, kjer je pomanjkanje zemlje in vode, so pa izpolnjeni vsi ostali pogoji za rast rastlin. Tipičen primer je recimo kraški svet, kjer je dovolj sonca, temperature so že zgodaj spomladi dovolj visoke, problem pa je pomanjkanje rodovitne zemlje in slabo zadrževanje vode.

Dr. Andrej Lubej

CENTREKS sistem telefonije v Cinkarni

V začetku leta 2001 je stopila v veljavo pogodba Cinkarne d.d. s podjetjem Telekom Slovenije d.d. o komercialnem naročniškem razmerju za storitev Centreks. Izvajalec je bil dolžan izvesti pogodbeni dela v dogovorjenem roku na obeh lokacijah, v Celju in Mozirju. Tako je bila izvedena priključitev v Centreks omrežje Za PE Kemija Mozirje koncem marca 2001, za priključke v Celju pa koncem meseca maja 2001.

Centreks je bil razvit v ZDA in je omogočil, zaradi sprememb v programskih jezikih z ustrezno programsko platformo izgradnjo lastnega omrežja preko javnega telekomunikacijskega omrežja. Takšna izgradnja virtualnega omrežja je dajala možnost povezave različnih lokacij v en sistem. Ker je v ZDA več operaterjev telekomunikacijskih storitev, so programske možnosti dopuščale usmerjevanje klicev preko tistih javnih linij, ki so bile v danem trenutku najcenejše za uporabo. Glede na način tarifiranja je uporabnik imel nadzor nad stroški klicev in vrednost

Centreks pa je precej nižja (približno 10x). Vso potrebno opremo namreč zagotovi Telekom Slovenije, uporabnik pa nima nobenih »skritih stroškov« in tveganj, ki jih sicer lahko prinaša lastna naročniška centrala. Prav tako zavarovanje ter drago vzdrževanje nista več skrb podjetja, saj vsa popravila in vzdrževalna dela aparature opreme opravlja Telekom Slovenije. Vzdrževanje samega kablanskega razvoda do telefonov pa ostane v naši domeni. Poudariti je potrebno, da je Centreks sistem prvenstveno namenjen le govorni komunikaciji. Za prenose podatkov obstajajo

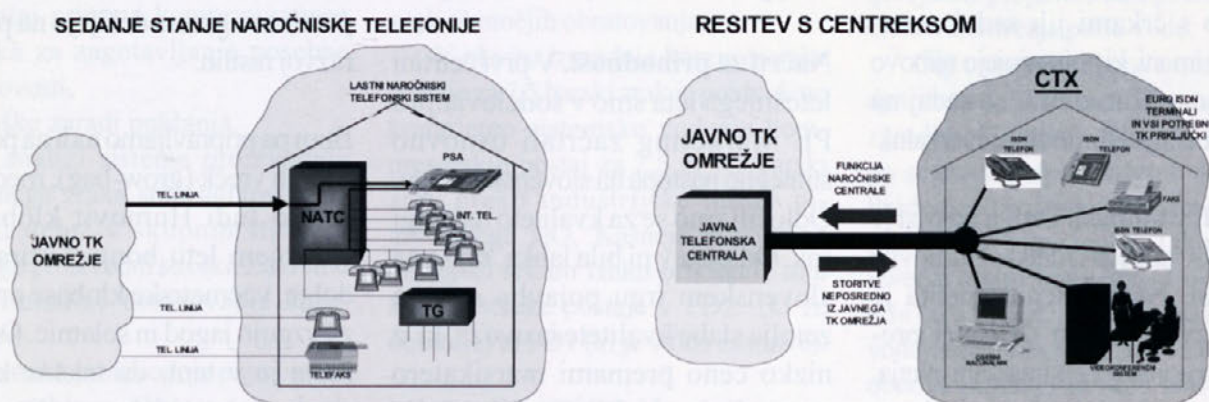
neposredno dosegljivi. Funkcije analognih in ISDN priključkov so podobne:

Funkcije preusmerjanja klica, funkcije konferenčnih klicev, funkcije prevzema zvez, funkcije prenosa klica, funkcije čakanja na klic, predstavitev identifikacije kličočke linije itd.

ISDN priključki pa omogočajo tudi uporabo dveh linij hkrati, kar je pomembno na delovnih mestih z visoko frekvenco zunanjih klicev.

Interni klici v podjetju potekajo preko internih števil, katerih strošek je že všteti v mesečni naročnini za vsak priključek. Tarifiranje klicev poteka za klice v fiksno omrežje (5,22 SIT/min.) in mednarodni promet (cena je odvisna od cone) ter druga omrežja, kot so GSM ali NMT (GSM – 75,02 SIT/min., NMT – 47,40 SIT/min.). Dobro je vedeti, da računalniški nadzor tarifiranja omogoča izpis stroškov za vsak telefonski priključek posebej, kakor tudi izpis klicanih telefonskih števil.

Primerjava med prejšnjim stanjem in Centreks rešitvijo:

popusta, ki mu je pripadal. Podjetja so imela nadzor nad svojim privatnim omrežjem, kar jim je omogočilo nakup visoko razvitih tehnologij ter tesno povezavo s podjetji pomembnimi za poslovanje. S tem so neposredno vplivali na gospodarstvo celotne države.

Pri odločitvi za instalacijo novega telekomunikacijskega sistema, ki bi neposredni direktni dostop do internih števil in dodatne sodobne funkcije, smo imeli, kot investitor, dve možnosti, in sicer: nabava lastne naročniške telefonske centrale ali uporaba Centreks storitve.

Bistvena slabost nabave naročniške telefonske centrale je velik strošek pri začetnem nakupu, investicija v vzpostavitev telekomunikacijskega sistema

drugi sistemi, ki omogočajo hitrejšo prenoso in jih v Cinkarni tudi uporabljamo. Centreks podpira tudi računalniško podprte rešitve, kot so: strežnik glasovne pošte, telefaks strežnik, ISDN PC telefon, klicni center in PC posredovalni aparat, od katerih uporabljamo trenutno le slednjo. PC posredovalni aparat služi operaterki za hitro posredovanje zvez brez napak z uporabo na dotik občutljivega zaslona, govorna komunikacija pa poteka s pomočjo klasične telefonske slušalke ali naglavne kombinacije.

Konkretno, v našem primeru, je na lokaciji Celje v sistem vključeno 521 analognih in 117 ISDN priključkov, na lokaciji Mozirje pa 9 analognih in 21 ISDN priključkov. Vsi priključki so iz zunanjega omrežja

Pomembne tel. številke:

	INTERNO	IZ GSM OMREŽJA
GASILCI, PRVA POMOČ	112 ali 6184	03 427 6184
TEHNIČNO VARSTVO	113 ali 6177	03 427 6177
PRIJAVA MOTENJ	116 ali 6535	-
PRIJAVA POGOVOROV	9 ali 6000	-

Mnenja o sistemu Centreks so seveda različna, pomembno za vse nas je, da nam omogoča časa primerno govorno komunikacijo s svetom. Hiter razvoj telekomunikacij in vzpostavitev konkurence v Sloveniji bosta vplivala na dogajanje v prihodnosti, zato bodo ponudniki telekomunikacijskih storitev (verjetno tudi Telekom Slovenije) ponujali vedno nove storitve, kar pa za nas ne pomeni nujnosti nabave nove opreme.

Milko KRISTAN

Predstavljamo vam naše strokovnjake

V Cinkarno so nas pripeljale različne poti. Vsaka pot ima svojo zgodbo, vsaka zgodba je po svoje zanimiva. V naši rubriki vam tokrat predstavljamo dva nova sodelavca.

Rad je na gradbišču

Matej Kolar pravi, da so ga v Cinkarni takoj zasuli z delom in tako ni bilo časa za uvajanje. A zato ni nič jezen, saj mu sodelavci ves čas pomagajo in odgovarjajo na njegova pomembna in tudi manj pomembna, če ne bedasta vprašanja. »Čisto na vsako vprašanje imajo odgovor in s tem mi zelo pomagajo,« pravi.

Matej Kolar

Njegovi sodelavci so vzdrževalci, kajti Matej Kolar dela na delovnem mestu tehnolog v PE Vzdrževanje, kjer so mu 1. julija 2000 zaupali vrsto pomembnih projektov. Je vodja obsežnega projekta rekonstrukcije razklopnih stolpov v proizvodnji belila pigmentnega titanovega dioksida. Projekt zajema zamenjavo vseh petih razklopnih stolpov, zaradi trajnosti in postavitev novega šestega, ki bo nadomestni. Projekt bo končan približno v treh letih. Med tem pa ima opraviti še z drugimi projekti v zvezi s posodobitvijo posameznih delov omenjene proizvodnje.

Enaintridesetletni Matej je diplomiral sto-penjsko prvič leta 1994/95 in drugič leta 1998/99 ter si pridobil naziv univ. diplomirani gospodarski inženir strojništva. Že majhnega fantiča je zanimala tehnika. Kot modelar je izdeloval rakete. V osnovni šoli se je z drugim mestom v regiji uvrstil celo v republiško tekmovanje iz fizike. Nato je končal srednjo strojno šolo ter nato še sedmo stopnjo in opravljal zagovor diplome iz sicer ekološke teme - vetrne energije. Pripravnštvo je opravljal v KIV Vransko in tam ostal še leto dni kot projektant energetskih naprav. A ozirati se je začel po razpisih drugih podjetij: »za mojo izobrazbo ni tako težko dobiti dela, vprašanje je le s kakšnimi pogoji, za majhen denar in delati cele dneve.«

Cinkarna mu ugaja tudi zaradi bližine bivališča,

saj je doma iz Celja, pa tudi boljši delovni pogoji so. »Strašili so me, da so pogoji dela težji v Cinkarni zaradi tega, ker se hitro lahko umažeš, vendar me to ni motilo, rad sem na gradbiščih.«

Zase meni, da je družinski človek, umirjen, težko ga razjeziš. O živčnosti in nervozni pravi, da je je preveč, saj bi vsi radi delo naredili prehitro. Za današnji hitri tempo življenja krivi računalnike: »Informacije so prehitre in vsi zraven dirjamo, kar ni dobro. Ni dobro, da delamo stvari tako hitro, saj je možnost napak veliko večja.« Njegov moto pravi: »Stvari je treba dobro premisliti, predno se je lotiš, zato se ne zaganjam kar tja v dan. Sem neke vrste ziheraš. Kadar pa ne gre vse gladko, sem malo na tmi.« Kot družinski človek ima veliko željo, da bi si skupaj z mladoporočenko Barbaro, postavila hišo. Pri starših je namreč živel v bloku, kjer pravi Matej, da se je počutil utesnjeno. Če mu je vse doslej uspevalo, mu bo, tako mu želimo, tudi to.

Bogate izkušnje bodo v pomoč

Veliko izkušenj, ki si jih je **Miran Božič** nabral preden je prišel v Cinkarno, mu bodo pomagale pri vodenju obrata Mas za gradbeništvo v PE Kemija. To mu je bilo zaupano marca letos. Največ izkušenj je dobil v nekdanji tovarni EMO, kjer je najprej delal v operativni pripravi dela tozda posoda in spoznal vsa dela v proizvodnem procesu, nato pa več let v oddelku razvoja skupnih služb EMA, kjer je skupaj s sodelavci razvijal nov program komunalne opreme, to je sistem kotalnih prekucnikov, ki so še danes v uporabi. V tem oddelku je vodil tudi službo, ki se je ukvarjala z inovativnostjo, patentiranjem, blagovnimi znamkami, modeli. Izhaja iz strojne panoge - po poklicu je inženir strojništva, panoge, ki ima v svetu tradicijo in veliko konkurenco. »Za preživetje v tej panogi je potrebno več truda in več investiranja, tega denarja pa v tranziciji naše države ni bilo dovolj, to je eden od razlogov za razpad EMA.« Nato si je nabiral izkušnje še v KIV Vransko, ki je na slovenskem trgu vodilna na področju kotlogradnje. Miran je najprej delal v nabavi, kjer je nabavljal iz domačega trga in tujine vse, kar je podjetje potrebovalo za proizvodnjo in delovanje. Kasneje je, kot vodja priprave dela vodil projekte izdelave kotlov na biomaso in ostalih izdelkov, namenjenih domačemu trgu,

zahodni Evropi (zlasti Švedski, Švici, Nemčiji, Avstriji) ter Indoneziji in Rusiji. Tam je bil nenehno v stikih s tujimi poslovnimi partnerji in se seznanjal z visokimi standardi, ostro konkurenco in ne nazadnje, piljenjem tujih jezikov.

Veliko je bil zdoma, ker pa je rad s svojo družino, ga je taka služba začela ovirati. Želel je najti stabilno podjetje, ki relativno dobro posluje, ima utečeno dejavnost in prihodnost. »Ocenil sem, da v teh letih še lahko ponudim svoje usluge in sem delodajalcu še zanimiv, zato sem se odločil stvari postaviti na svoje mesto. Javil sem se na cinkarniški razpis in bil sprejet,« je povedal. »Delo vodje obrata mi je všeč in glede

Miran Božič

na izkušnje imam občutek, da lahko tu še precej storim, da bo Cinkarna imela kaj od mojega znanja.« In stvari so z Miranovim prihodom dobile drugo sliko, z racionalizacijo in organizacijskimi prijemi je izboljšal pogoje dela ter povečal proizvodnjo.

V prihodnje namerava nekatere stvari še izpiliti, potem pa redno vzdrževati in prepričan je, da bo tudi v prihodnje proizvodnja dobro delovala. Vesel je, da je prišel v sredino pridnih delavcev, ki so ga lepo sprejeli, všeč pa mu je tudi, da ima Cinkarna že vpeljan sistem vodenja po sodobnih merilih, to je »mehka« metoda, ki je v svetu prevladala. Z drugimi besedami, zadovoljen človek naredi več. Mnenja je, da je v takšnem sistemu mogoče uresničevati zamisli - od delavca do vodilnega. »Vsak ima svoje področje, ki ga pokriva, zanj odgovarja in ga izvaja.«

Miran, rojen leta 1962, je doma iz Žalca in tipičen družinski človek. Včasih je bil športnik, igral je roket in košarko, zdaj se igra z otroci. Je zbiratelj - filatelista. Všeč mu je dokaj umirjen tempo življenja. Ceni vsako delo, urejenost in srčnost ljudi. Za vrlino ima potrpežljivost, pa tudi odločnost ter pozitivno razmišljanje.

Obema novincema želimo še veliko uspehov pri delu in dobrega počutja med sodelavci.

Mira GORENŠEK

Uvajanje moderne informacijske tehnologije

V petletnem strateškem planu Cinkarna so določeni tudi dolgoročni cilji izgradnje informacijske tehnologije, ki so: izgradnja, dograditev kompleksne komunikacijske mreže; komuniciranje – eksterno s svetom (Internet); komuniciranje – interno (Intranet); modernizacija aplikacijskega softwara s preходом na orodja ORACLE.

Kompleksno komunikacijsko mrežo (fiber optic) gradimo po fazah, glede na idejni načrt, ki smo ga izdelali konec januarja 1999. Prva stopnja je obsegala komunikacijsko mrežo po stavbah in to: Služba kakovosti, Računovodstvo, SOPAR, SI, druga stopnja: Investicije, Kadrovska sl., Grafika – uprava, Varstvo pri delu, Varstvo okolja, Marketing, povezava TiO₂ mreže v kompleksno komunikacijsko mrežo CC, Kemija Mozirje – upravna stavba, tretja stopnja: S-kislina, Grafika – tiskarske plošče, Vzdrževanje, Vzdrževanje TiO₂, Kemija Celje, četrta stopnja (v izvajanju): Energetika, Grafika preparati, Grafika barve, Nova upravna stavba. Izven komunikacijske mreže so trenutno ostali samo: Mozirje proizvodnja, Veflon in Transport.

Na **internet** so priključeni uporabniki preko komunikacijske mreže in požarnega zidu, ki varuje komunikacijsko mrežo pred vdori. PC-ji, ki niso vezani na komunikacijsko mrežo, pa so neposredno vezani preko internih modemov in telefonskega omrežja na INTERNET.

Dostop do INTRANETA imajo samo PC vezani na komunikacijsko mrežo, z uporabo MS OUTLOOK-a.

Modernizacija aplikacijskega softwara in prehod na bazo in orodje ORACLE

Obstoječi računalniško podprti informacijski sistemi podjetja pokrivajo osnovne potrebe po informacijah materialnega, finančnega, prodajnega in

proizvodnega poslovanja in so delno že povezani med seboj. Podatki se ažurirajo dnevno na kraju nastanka (skladišče, likvidatura, plačilni promet, prodaja, nabava...) in so lahko tekoče prikazani v poročilih z vnaprej definiranimi kolonami. Podatki so shranjeni v datotekah in v podatkovni bazi IDS-II. Računalniško podprti informacijski sistemi so:

- PRIS – Proizvodni informacijski sistem, ki pokriva področje skladiščnega in materialnega poslovanja, sestavnice in kalkulacije, plani proizvodnje.
- MIS – Marketinški informacijski sistem, ki pokriva področje prodaje in nabave (razen izdanih naročil).
- GLKN – glavna knjiga s saldakonti kupcev in dobaviteljev ter likvidacijo računov.
- OD – knjigovodstvo osebnih dohodkov (plač).
- KE – kadrovska evidenca.
- OS – knjigovodstvo osnovnih sredstev in drobnega inventarja.
- OBOL – obratni obračunski list.
- VIS – informacijski sistem vzdrževanja, ki pokriva razpis in obračun delovnih nalogov za potrebe vzdrževanja.
- PLAN – letno planiranje prodaje, proizvodnje, stroškov.
- DS – delovna sredstva.
- Drugi delni informacijski sistemi: stanovanjski IS (kreditni za lastnike stanovanj), akceptni nalogi in menice, tožbe, enotna nomenklatura materialov, registracija delovnega časa, vzdrževanje transportnih sredstev in obdelava potnih nalogov...

V obstoječem sistemu predstavlja problem dodajanje polj posameznim slogom v datotekah ali kakršno koli spreminjanje obstoječe strukture IDS-II baze. Vsaka sprememba opisa datoteke ali sheme baze zahteva obvezno prevajanje vseh delujočih programov, ki uporabljajo to datoteko ali bazo, ne glede na to, ali uporabljajo spremenjeno polje. Zato strukture IDS baze nismo spreminjali že nekaj let, kljub temu, da so bile dane zahteve po dopolnitvah. Potrebne dopolnitve po novih podatkih smo reševali z dodajanjem podatkov v nove datoteke.

Trendi, načini poslovanja in konkurenca nas silijo, da se prilagajamo in osvajamo nove metode in načine dela. Zaradi razvoja informacijske in komunikacijske tehnologije in zahtev uporabnikov poslovnega informacijskega sistema Cinkarne po kvalitetnejših informacijah, smo v Službi informatike pričeli s prenovo – posodobitvijo računalniško podprtega informacijskega sistema. Odločili smo se za prehod na podatkovno bazo ORACLE in razvojno orodje Developer.

S prenovo obstoječega informacijskega sistema želimo posodobiti zajem podatkov in prikaz informacij v vseh fazah poslovanja z uporabo novejših tehnologij. Ekranske maske in poročila, ki so pripravljena v »znakovnem modu« - samo črke in številke, bomo dopolnili z okni, slikami, grafi, kar bo pripomoglo k boljšemu razumevanju podatkov. Istočasno želimo odpraviti podvajanje nekaterih podatkov. Pri relacijski bazi ORACLE so podatki organizirani v relacijske podatkovne strukture, ki pa so fizično predstavljene z dvodimenzionalnimi tabelami. Značilnost ORACLE baze podatkov je tudi ta, da je neodvisna od programov, ki jo bodo uporabljali. Po potrebi lahko dodajamo nove stolpce, kar ne vpliva na že delujoče programe,

ki niso neposredno povezani s spremembo. Neodvisnost baze podatkov od programov pomeni, da je informacijski sistem lažje prilagajati spremembam.

Cilj prenove informacijskega sistema je tudi pridobitev kvalitetnejših informacij v krajšem času in s tem povečati podporo pri odločanju, na področju nabave in prodaje pa z možnostjo elektronskega poslovanja povečati konkurenčno prednost.

Z uporabo sodobnih orodij za izdelavo programov želimo skrajšati čas izdelave programov in s tem povečati učinkovitost programerjev in projektantov v službi informatike. Z uporabo Oracle razvojnega orodja Developer, ki omogoča izdelavo ekranskih slik (Forms) in poročil (Reports), ter z orodjem za podporo odločanju Discoverer želimo v krajšem času ponuditi kvalitetnejše informacije, ki vsebujejo tudi grafične prikaze. Z razvojnim orodjem za izdelavo poročil – Report prikažemo in izpišemo vrednosti, z Discovererjem pa analiziramo, zakaj so takšne vrednosti.

Oracleva relacijska baza 8i in razvojna orodja Developer 6i podpirajo sodobno internet tehnologijo, tako da je možno isto ekransko sliko ali poročilo izvajati v lokalni računalniški mreži v podjetju ali pa preko interneta. V svetu so se nekatera podjetja že močno uveljavila s svojim elektronskim načinom poslovanja in na njem gradijo svojo tržno uspešnost. Prav tako so tudi v Sloveniji nekatera podjetja začela z dejavnostmi v tej smeri. Pri prenovi bomo tudi mi upoštevali dva modela elektronskega poslovanja:

- »B2B« - „business to business“ - organizacija z organizacijo,
- »B2C« - „business to consumer“ - organizacija s potrošnikom.

Zavedamo se, da ne moremo uspešne prenove IS realizirati samo informatiki

v Službi informatike. Zato pri analizi postopkov in podatkov vključujemo v time tudi zaposlene v drugih službah, in sicer glede na področje poslovanja, ki je predmet prenove.

Prenova ima dve stopnji

Prenova celotnega informacijskega sistema je obsežen projekt, ki ga bomo izvedli v 2-eh stopnjah:

1. Priprava standardov in oblikovanje baze za skupne šifrante in prenos podatkov

- priprava internih standardov za šifriranje tabel in programov,
- priprava standardov za izgled mask in izhodnih listin,
- podatkovna analiza,
- oblikovanje baze podatkov,
- postopek za prenos podatkov iz obstoječih datotek in baze IDS-II v skupno bazo ORACLE,
- priprava tabel šifrantov,
- prenos podatkov,
- priprava raznih poročil iz prenesenih podatkov.

2. Izdelava novih aplikacij v okolju Oracle

- podatkovna analiza,
- oblikovanje baze podatkov,
- izdelava ekranskih slik za zajem podatkov,
- izdelava poročil.

Z aktivnostmi 1. stopnje prenove smo začeli že decembra 1999, ko so bile zaključene aktivnosti za prehod v leto 2000. V letu 2000 je bilo zaključeno šolanje programerjev in projektantov za delo z orodjem Oracle. Postavljeni so bili interni standardi za izdelavo ekranskih slik in izpisov. Po kreiranju baze ORACLE smo pričeli z izdelavo programov za prenos podatkov iz okolja GCOS v novo okolje. Tako so pripravljeni dnevni oz. tedenski prenosi podatkov, da lahko pripravimo nove

izpise že iz okolja ORACLE.

Sedaj že izvajamo naloge iz 2. stopnje in smo že realizirali:

- priprava skupnih poslovnih šifrantov,
- vzpostavitev evidence publikacij v Strokovni knjižnici z ažuriranjem publikacij, pregledi publikacij po različnih kriterijih,
- organizacijska struktura Cinkarne (poslovne enote, stroškovna mesta, delovna mesta, organizacijske enote, poklici, razporeditev...),
- varnostni list, priprava in izpis nalepk za proizvode,
- v okviru likvidacije priprava virmanov za prenos v banko,
- ažuriranje proizvodnih delovnih nalogov in priprava poročil po različnih kriterijih,
- prodajni cenik za cinkove proizvode,
- poročila o prodaji skupin proizvodov za kliente,
- evidenca organizacijskih navodil.

Načrtujemo, da bomo v dveh letih posodobili celoten informacijski sistem z bazo in orodji ORACLE. S prehodom na bazo in orodja ORACLE pa imamo zagotovljen tudi nadaljnji razvoj v odprti svet (E-poslovanje, ORACLE OPEN WORLD)!

Mladen JAZBEC
Dragica SIMONČIČ

OTTO WOLFF v Cinkarni

V maju smo v Sloveniji gostili delegacijo podjetja OTTO WOLFF iz Düsseldorfa v Nemčiji, ki je eden največjih kupcev glavnega proizvoda PE Metalurgija, titancink-ove pločevine. Titancinkova pločevina se v Nemčiji primarno uporablja za prekrivanje različnih vrst objektov (streh), za fasade, žlebove ipd. Na tem področju je skoraj prehitela bakrovo pločevino.

g. Hagen, direktor podjetja O. Wolf ob pozdravnem govoru v Logarski dolini

Delegacija iz Nemčije si je v Cinkarni pod spremstvom vodstva PE Metalurgije ogledala potek proizvodnje titancinkove pločevine v obratih Nova valjarna in Cinkove zlitine, in sicer:

- pripravo baker-titanove predzlitine za

izdelavo legure. Legirna elementa izboljšata mehanske lastnosti pločevine kot tudi njeno korozijsko odpornost,

- taljenje čistega cinka,
- polkontinuirano litje na v Cinkarni izdelanem livnem stroju,
- proces valjanja,
- rezanja in pakiranja,
- ter metalurški laboratorij za kontrolo kvalitete omenjenega proizvoda.

Skupaj z vodstvom podjetja smo proslavili rekordnih 100.000 ton v približno dvajsetih letih v Nemčijo prodane pločevine.

Predstavnikom podjetja O. Wolf smo predstavili tudi nekatere lepote Slovenije, saj smo jih popeljali v Logarsko dolino, k slapu Rinki, v naši družbi so si ogledali Postojnsko jamo, popeljali pa smo jih tudi v Portorož, od koder smo se z izletniško ladjo »Burja« podali na ogled Slovenske obale.

Z obiskom so bili izredno zadovoljni, hkrati pa se veselijo skorajšnjega našega obiska pri njih. Želijo si, da bi takšna srečanja postala tradicionalna, saj pomenijo krepitev poslovnih odnosov med podjetjema.

Brigita KOKLIČ

Skupno slikanje pred ladjo »Burja« v Portorožu

Ko plačaš več, kot je vredno, takrat je to dobro ime...

Ugled je močno povezan s finančnimi kazalci uspešnosti. Bistveno je, da podjetje potrebuje ugled, da pride do rezultatov, in hkrati potrebuje rezultate, da ima ugled. Dober ugled in dobri rezultati gredo z roko v roki.

Naše podjetje ima dobre rezultate:

- večino svoje prodaje ustvari na mednarodnem trgu,
- je največje slovensko – kemijsko predelovalno podjetje,
- uvrščeno je na 10. mesto med največjimi izvozniki.

Na slovenskem tržišču pa imamo prenesen ugled kot pomemben izvoznik in podjetje, ki solidno posluje. Precejšen ugled na domačem tržišču imajo naše prijavljene blagovne znamke kot so: PEPELIN, EKOLAK, KEMOLIT, OMALT, PURPEN, CUPRABLAU, HUMOVIT, STYROFAS in uveljavljene kot so: Nivedur, Betonsanir, Nivelan, Hidrozan, Vezur, ki pa na žalost v tujini niso poznane.

Vedno pogosteje pa ljudje sprašujejo o tem, kar je za izdelkom, katero podjetje stoji za njim. Narašča torej zanimanje za ugled na ravni podjetja. To je marketinški pogled. Drugi pogled je računovodski – med njima je vzvod – ugled.

Pol vrednosti je v knjigah, druga polovica pa ne obstaja..... Torej, kje je znanje, kje so tržne znamke, ugled, odnosi,....

Korist ugleda je dvojna, tako glede tega, kako podjetje vidijo v Sloveniji in kako ugled deluje, ko širimo posel na tujih tržiščih.

Ugled hodi pred podjetjem, je način odpiranja vrat in utiranja poti za poznejši uspeh.

Podjetja z veliko ugleda so to kar so, torej gre za realnost in ne za videz, za dim. Komuniciranje, odnosi z javnostmi in oglaševanje ustvarjajo imidž, imidž pa je lahko lažen in se pogosto, kadar je zlagan, sčasoma sesuje kot hišica iz kart. Pri tem je pomembna naravnost vodstva in kako govorijo o podjetju zaposleni.

Irena SCHMIDT

Ocena tveganja za varnost in zdravje

Novi Zakon o varnosti in zdravju pri delu, ki sledi evropskim smernicam, uvaja kot obvezujočega tudi nov dokument imenovan "Izjava o varnosti z oceno tveganja."

IZJAVA O VARNOSTI je listina, s katero delodajalec pisno izjavi, da izvaja vse ukrepe za zagotovitev varnosti in zdravja pri delu, glede preprečevanja nevarnosti in tveganja pri delu, obveščanje in usposabljanje delavcev, dajanja navodil, ustrezne organiziranosti ter zagotavljanje potrebnih materialnih sredstev v ta namen.

OCENA TVEGANJA je sestavni del izjave o varnosti, ki obsega opredelitev delovnih mest in delavcev, ki so izpostavljeni tveganju, opredelitev nevarnosti, oceno stopnje tveganja, določitev potrebnih ukrepov za preprečevanje tveganja oz. za zmanjševanje tveganja ter revizijo kadar pride do sprememb tehnoloških postopkov in ob uvajanju novih tehnologij.

Z oceno tveganja smo se v podjetju pričeli resneje ukvarjati konec meseca marca, ko smo za pooblaščen osebe posameznih PE, ki sodelujejo pri izdelavi ocene tveganja

organizirali dvodnevno učno delavnico, kjer so se seznanili z načinom izdelave ocene tveganja.

Služba za organizacijo poslovanja je skupaj s Službo za varstvo pri delu pripravila tudi metodologijo izdelave ocene tveganja oz. "Postopek priprave izjave o varnosti z ocenjevanjem tveganja." Trenutno v poslovnih enotah potekajo ogledi delovnih mest z ugotavljanjem stopnje patoloških dejavnikov, ki pri posameznem delu nastopajo.

Po zakonu o varnosti in zdravju pri delu (Ur. list FS, št. 56/99) je potrebno do konca julija 2001 izdelati izjavo o varnosti z oceno tveganja. Način izdelave izjave o varnosti z oceno tveganja je predpisan v posebnem pravilniku o načinu izdelave izjave o varnosti z oceno tveganja (Ur. list RS, št. 30/2000).

Oti SLAPNIK

Organizirano slikanje kostne gostote

Na pobudo Društva bolnikov z osteoporozo Terme Zreče Celje smo 13. aprila v podjetju organizirali preventivno akcijo z geslom "Pravočasno odkrijmo osteoporozo." Akcija je naletela na velik odmev, saj se je presejalne metode za odkrivanje osteoporoze udeležilo

Merjenje kostne gostote

kar 148 Cinkarnark. Osteoporoza je namreč 6-krat pogostejša pri ženskah kot pri moških.

Vsaka skupina udeleženk se je naprej udeležila uvodnega predavanja o osteoporozi, ki so ga odlično izvajale predstavnice oz. članice Društva bolnikov z osteoporozo Terme Zreče Celje. Predavanju pa je sledila še t.i. kvantitativna ultrasonografija (QUS) – pregled kosti (petnice) in določitev stopnje osteoporoze.

IN KAJ SPLOH JE OSTEOPOROZA? To je sistemska prizadetost skeleta, ki jo označujeta nizka kostna gostota in spremenjena sestava kostnega tkiva. Posledica tega je povečana lomljivost kosti in večja možnost zlomov.

KAKO PRIDE DO OSTEOPOROZE? Naše kosti se krepijo v zgodnjih letih našega življenja in v najstniških letih dosežejo največjo čvrstost, nato pa postajajo čedalje tanjša in krhkejša. Čeprav je delna izguba kostne mase del normalnega procesa staranja, kosti ne bi smele postati tako krhke, da ne bi zmožle obremenitev in naporov normalnega vsakdana.

ZAKAJ SO ŽENSKÉ BOLJ OGROŽENE OD MOŠKIH? Na splošno imajo ženske manjšo kostno maso kot moški istih let. Pomembno vlogo pri kostni masi imajo tudi ženski hormoni, ki uravnavajo menstrualni cikel. Najpomembnejši hormon je estrogen. Po menopavzi se količina estrogena v krvi zniža in izguba kostne mase je dosti hitrejša. Zato je pri ženskah po menopavzi večja verjetnost, da zbolijo za osteoporozo, kot pri ženskah, ki imajo reden menstrualni cikel.

Osteoporoza je torej kronična bolezen. Njeno zdravljenje lahko podaljša pričakovano življenjsko dobo, predvsem pa kvaliteto življenja posameznika. Za vse podrobnejše informacije se lahko obrnete na Društvo bolnikov z osteoporozo Terme Zreče Celje (tel. 5483-021).

Otmir SLAPNIK

Kvalifikacijska struktura se izboljšuje

Na kadrovskem področju lahko opazimo večje spremembe in izboljšave v daljšem časovnem obdobju. Primerjali smo kvalifikacijsko strukturo zaposlenih v Cinkarni v obdobju zadnjih 20 let in ugotovili precejšnje strukturne spremembe v smislu izboljšave. Iz primerjave je razvidno, da smo pred dvajsetimi leti imeli samo 4,2 odstotka zaposlenih

Strokovna izobrazba	Leto 1981 v %	Leto 2001 v %	
VII - visoka in več	2,7	6,7	+
VI - višja	1,5	5,5	+
V - srednja	14,3	26,1	+
IV - kvalificirana	25,3	29,2	+
I in II - nekval.+polkval.	56,2	32,5	-

z najmanj višjo strokovno izobrazbo, danes pa je teh že preko 12 odstotkov. Zvišal se je tudi delež zaposlenih s srednjo izobrazbo oziroma kvalificiranih delavcev, po drugi strani pa se je zmanjšalo število nekvalificiranih in polkvalificiranih delavcev na tretjino. To pa je nesporno dobra osnova za nadaljnji razvoj podjetja in uvajanje zahtevnejših tehnologij v proizvodnjo.

Jernej OZIS

Znanje z veliko začetnico

Znanja v podjetju je ogromno – v njenem spominu, v glavah ljudi, pogosto neevidentirano, tako imenovano tiho znanje, v dokumentih, v proizvodih in storitvah, v organizacijskih strukturah in procesih. Ta znanja so vsebinsko zelo različna, različno razpršena, različno organizirana, različne vrednosti. Nekatera so aktualna, druga že »amortizirana«, nekatera v obtoku, druga skrbno »skladiščena«..., nekaterih je preveč glede na uporabnost, drugih premalo ali nič. Lahko bi rekli, da ima vsako podjetje svojo zakladnico znanja, ki jo skozi mrežo komunikacij dan za dnem odpira svojim zaposlenim in partnerjem ter jo vsak dan zavestno ali po naključju dopolnjuje z novimi spoznanji in informacijami.

Smo eno od podjetij, ki kontrolira, v katero smer se usposablja zaposleni ter koliko denarja in ur usposabljanja je vloženega v znanju posameznikov. Področje usposabljanja se že nekaj let nenehno izboljšuje, kar je videti po višjih načrtovanih sredstvih, po naraščajočem številu organiziranih usposabljanj, po številu udeležencev in nenazadnje po realiziranih urah. V letu 2000 se je usposabljal 1.426 zaposlenih, ki so za to dejavnost porabili skupaj 880 ur, porabljenih pa je bilo 330 nemških mark na zaposlenega oziroma 1,39 odstotkov od bruto plače.

Zaposleni se usposablja iz različnih vzrokov, bodisi zaradi zmanjševanja števila zaposlenih, večanja produktivnosti, avtomatizacije, izboljševanje kvalitete, zmanjševanja izmeta, nastajanja novih obratov, sprememb v delovnem procesu in materialih ali drugega. Znanja so lahko: predpisana z zakonom in se obnavljajo ter preverjajo na določeno obdobje; specifična, ki so po-

trebna za delovno mesto; projektna – to je velik sklop znanj za različne nivoje in različna področja.

Zaradi specifičnosti in raznolikosti cinkarniških proizvodov je največ predpisanih znanj. Kar dve tretjini zaposlenih mora skozi pridobivanja obveznih znanj, predpisanih v zakonodaji. Prizadevamo si, da bi ta znanja pridobili čim lažje in kar najhitreje, da ne bi motilo delovni proces. Zato skušamo čim več usposabljanj opraviti v cinkarniških učnih prostorih in v popoldanskem času. Najpomembnejši je preizkus iz varovanja in zdravlja pri delu, po novi zakonodaji je obnove potrebna vsaki dve leti. Predavanje in preizkus vodimo v sodelovanju s Službo za varstvo pri delu, k preverjanju znanja pa smo doslej (po novi zakonodaji od leta 1999) poklicali že več kot polovico zaposlenih.

Po novi zakonodaji je še pogostejše preverjanje znanja iz varovanja pred nevarnimi

snovmi – vsako leto, vključenih pa je kar tretjina zaposlenih. V jeseni načrtujemo uvesti nov način usposabljanja za to področje, z lastnimi predavatelji – s pomočjo strokovnjakov iz vrst zaposlenih in predstavitev specifik posameznih obratov. Opravili bomo tudi nekaj preizkusov varnosti na delovnih mestih.

Zaposleni, ki so napoteni na preizkus znanja prejmejo vselej sklep uprave, ki je oštevilčen in, s katerim jih opozarjamo na obvezno udeležbo oziroma na dejstvo, da brez preizkusa znanja ne morejo opravljati dela na svojem delovnem mestu. Prav tako prejmejo sklep tudi tisti, ki so napoteni na usposabljanje izven tovarne, le da morajo po vrnitvi pisno odgovoriti na vprašanje ustreznosti predavateljev oziroma institucije, ki je vodila usposabljanje. Na ta način dobimo referenčno listo institucij za bodoče angažiranje. Pri tem naj povemo, da v celoti upoštevamo Podjetniško pogodbo, po kateri ima vsak delavec za polovico urnega fonda, ki ga je preživel na usposabljanju, pravico koriščenja prostih ur.

Druga znanja, ki so specifična za delovna mesta so seminarji v Cinkarni ali izven. Seminarjev v Cinkarni se je lani udeležilo 454 zaposlenih, izven pa 115. Za seminar v Cinkarni zaposleni dobijo vabilo, obvestilo pa je izobešeno tudi na oglasnih deskah, za seminar izven mora zaposleni prejeti odobritev vodstva, nato prejme sklep in nalog za službeno potovanje. Po vrnitvi sestavi poročilo, na podlagi katerega spremljamo evidenco prenosov znanj v interna okolja oziroma pisnih sporočil, posredovanih svojim sodelavcem. Po doslej zbranih podatkih ugotavljamo, da večina udeležencev prenese znanja v svoje delovne sredine.

Novi projekti, reorganizacija, posodabljanja zahtevajo tudi nova znanja, ki jih organiziramo skupinsko v obliki tečajev in preverjanj znanj. Taki tečaji so bodisi v Cinkarni ali izven. Vsebinsko prevladujejo znanja s področja računalništva in kakovosti.

V letu 2001 nameravamo nadaljevati z enakimi aktivnostmi z istim tempom, kot do sedaj.

Mira GORENŠEK

KLEPET OB KAVI Igorjeva kolesarska potepanja v knjigi

Nedavno mi je prišla v roke prav posebna knjižica v A5 formatu, vezana v spirali z naslovom 66 kolesarskih vzponov po Sloveniji. Za kolesarstvo se sicer ne zanimam, privlačijo pa me turistične znamenitosti, ki jih je bilo ob listanju te knjižice vse polno. Še bolj kot to pa me je pritegnilo ime avtorja, našega sodelavca iz Investicijske službe Igorja Cerarja. Seveda je po mojem presenečenju in navdušenju sledilo povabilo na kavo in pogovor tudi za vas.

Naj vam najprej predstavim omenjeno knjižico, ki je nenavadna, saj še ni videla tiskarskega stroja. Opremljena je z barvnimi fotografijami iz kolesarskih poti in krajevnimi zanimivostmi, skicami višin vzponov in opisi krajev ter njihovih kulturnih in drugih znamenitosti, ki jih kolesarji srečujejo ob poteh po Sloveniji. Vsak kolesarski vzpon ima svojo stran, tako knjiga z naslovnico in uvodnikom vsebuje 70 strani. Knjiga se sicer imenuje informativno kontrolni bilten, po moji oceni je daleč več kot to. Izdana je bila pri Kolesarskem klubu Rogla iz Slovenskih Konjic. Njegov član je tudi Igor. Izid sega v mesec januar, leta 2000, ob podpori članov kluba in Zorana Pevca kot lektorja.

Knjiga je zasnovana tako, da daje splošno sliko o izletu, navedbo turističnih zanimivosti ob trasi in s kratkim opisom trase. V osnovi je opisan predviden start in cilj vzpona z nadmorsko višino. Za predstav o trasi je podana dolžina in absolutna višinska razlika. Ti podatki izkušenemu kolesarju povedo vse. Pri zahtevnejših ali morda manj znanih vzponih je podan višinski diagram, pri nekaterih pa nekaj ilustracij, za popestritev.

Knjiga je koristen pripomoček tudi izletnikom, ki jih zanimajo manj znani kraji in njihove znamenitosti. Z njo je avtor želel pritegniti tudi tiste, ki so jim mar lepote Slovenije, turistične zanimivosti, kulinarične ponudbe in morda še kaj. Torej tudi tiste, ki se bodo na pot opravili peš, z avtomobilom ali avtobusom ter opozoriti na prenekatere, morda že pozabljene lepote, mimo katerih drvim vsak dan. Ima pa knjiga še en zelo lep namen, ljudem vliti novih idej po varnem in zdravem gibanju v naravi ter krepitev psihofizičnih sposobnosti.

Seveda me je zanimalo, kako je do te zamisli sploh prišlo. Igor je namreč rad kolesaril že v osnovni šoli in se kasneje udeleževal prvih kolesarskih maratonov v Sloveniji. Le rekreativno, pravi, zmeraj pa je imel dobro opremljena italijanska cestna kolesa. Potem je

prišlo daljše obdobje, ko za kolesarjenje ni bilo časa. Prevladali so drugi konjički, kot sta na primer radioamaterstvo in filatelija. Pred štirimi leti pa je začutil, da mora zaradi psihičnih in fizičnih preobremenitev nekaj narediti zase in se odločil, da se več posveti rekreaciji. Veselje do kolesarjenja še ni minilo, to zvrst rekreacije je tudi najbolj obvladal. Zdaj pravi, da se je

Igor Cerar na poti proti Grossglocknerju

pravilno odločil in gorsko kolesarjenje priporoča vsem, ki bi želeli nekaj narediti zase in se sprostiti. Hkrati s kolesarjenjem ga privlači narava, zlasti podeželje s svojimi značilnostmi in lepotami, ki jih oko opazi le peš ali na kolesu.

Včlanil se je v kolesarski klub v njegovem kraju, kjer so že pripravljali akcijo o 33 vzponih na širšem konjiškem območju, rasla pa je že tudi zamisel o izdaji knjige o sto kolesarskih vzponih po Sloveniji, saj je tovrstne literature v Sloveniji kaj malo. Računali so celo z izdajo take knjige v enem od tujih jezikov, ker se je veliko ljudi iz tujine zanimalo za kolesarjenje po Sloveniji. Zamisel je postala vseč tudi Igorju in lotil se je dela. Vso sezono je kolesaril in pridno zbiral gradivo, preko zime pa se je lotil pisanja. Zamisel je začela dobivati obliko in Igorju je bila še bolj všeč. Ko je bilo zapisanih 66 vzponov so se začele težave s sredstvi za izdajo. Da bi se izognil prošnjam za sponzorska ali donatorska sredstva, ker Igor pač nerad prosi za pomoč, je besedilo ponudil klubu. Tam so to sprejeli kot klubsko akcijo. Ker tudi tam ni bilo

denarja, se je Igor dela lotil sam na svoje stroške. Knjiga je nastala tako rekoč ročno, brez tiskanja, na njegovem domačem računalniku in barvnem tiskalniku, a žal le v 50 izvodih. Zanimanje za akcijo je bilo veliko, tako da je prvih 50 izvodov kmalu pošlo. Zaradi velikih stroškov printanja so v klubu bili primorani natisniti dodatne izvode na črnobelem printerju. Takšen ponatis lahko dobite le, če se vključite v akcijo 66 vzponov, s katero želijo v Kolesarskem klubu Rogla popularizirati kolesarjenje kot rekreativno športno dejavnost in razvijati kolesarski turizem v Sloveniji. Vaš dosežek na akciji bodo v klubu seveda bogato nagradili.

»Moja želja vendarle je nadaljevati opis kolesarskih vzponov do 100 in potem knjigo spraviti v tisk ter širšo javnost,« pravi Igor in doda: »To je bil sprva izziv, ki mi je prinesel posebno zadovoljstvo, zdaj pa bi rad delo dokončal.« Želim mu, da bi mu to res uspelo.

Sicer pa ima Igor še druge cilje v kolesarjenju. Odločil se je s prijatelji osvojiti čim več gorskih alpskih prelazov v Evropi. Lani je s kolesom osvojil Grossglockner, letos pa se bo najprej s kolesom odpeljal v Dubrovnik. Za ta podvig že pridno nabira kondicijo – 80 kilometrov poti opravi na dan. Še eno malce večjo željo ima, s kolesom obiskati kakšen kontinent, kot po tišem priznava bi se šel najraje potepat s kolesom po Južni Ameriki. »Morda,« pravi, »bo tudi s teh osvojenih ciljev nastal kakšen zapis.« Upamo in zaželimo mu srečo!

Za vas je klepetala
Mira GORENŠEK

Razstavljal Branka Dragosavac

Ob kulturnem prazniku 8. februarja je, na razstavnem prostoru v jedilnici, postavila svoja likovna dela na ogled nova likovna ustvarjalka Branka Dragosavac, iz Dobja pri Planini. Na njenih slikah je nekaj posebnega barva. Uporablja izredno žive barve, kar je povezano z njenim značajem. Pomeni, da ima veliko energije, ki jo izraža tudi na ta način. Motive išče v naravi, veliko hodi v hribe, rada pa poskuša tudi kakšne abstrakcije. Najraje slika v oljni tehniki. Je izredno delavna, saj vsak teden naredi kakšno novo sliko. Poleg tega je zaposlena, mati dveh otrok in aktivno igra odbojko. Seveda je mnenja, da je treba narediti čim več, ko imaš na izbiri dovolj slik, lahko pripraviš dobro razstavo. Včlanjena je v Društvo Celjskih likovnikov, njen mentor pa je slikar Veljko Toman iz Ljubljane.

Dragan Ilič se je predstavil sodelavcem

V aprilu je svoja dela predstavil naš sodelavec strojni ključavničar iz PE Vzdrževanje Dragan Ilič. Pravi, da gre ročno delo, misli na delovno mesto,

skupaj z umetnostjo. Slikati je začel pred tremi leti, ko se je tudi vpisal med likovnike v Likovni sekciji KPD Svoboda. Znanje si je pridobival pri akademskem slikarju Veljku Tomanu.

Najraje slika pokrajino in tihožitja v olju, na platnu. Rad bi se še izpopolnil in več razstavljal. Slike tudi proda, da si povrne stroške, ki jih ima z okvirjenjem. Za zdaj še nima ateljeja. Ta pride kasneje, ko bo v Dramljah končal novo domovanje, in ko bo lahko vsak dan v naravi.

M. G.

Celjski literati imajo predsednika iz Cinkarne

Dolgoletna želja celjskih literatov, da bi se združili v društvo, se je uresničila 30. maja 2001, na ustanovnem občnem zboru Celjskega literarnega društva. Članov je že 41. Za svojega predsednika so izvolili Zorana Pevca, vodjo Strokovne knjižnice Cinkarne, za podpredsednico pa Ano Justin, cinkarniško upokojenko, ki je tudi deset let delala v strokovni knjižnici. Prisotni na ustanovnem zboru pa so bili tudi drugi cinkarnarji.

Ana JUSTIN

RAZPIS - vse o črno-beli fotografiji

Foto krožek pri DLT Cinkarne razpisuje tečaj na temo vse o črno-beli fotografiji. Na tečaju se bodo udeleženci pogovorili vse kar jih bo zanimalo na to temo, vključno s praktičnim delom v temnici. Termin tečaja je druga polovica septembra 2001, o čemer bodo prijavitelji posebej obveščeni. Tečaj bo trajal 5 do 6 ur. Prijave zbira Mira Gorenšek po tel. 427 6144 oz. el. pošti: mira.gorensek@cinkarna.si Med počitnicami veliko fotografirajte. Dobro luč. Drago LAMPER

Zlata značka za Horvatiča

Ob 70. letnici delovanja kulturno umetniškega društva Svoboda Zagrad je naš sodelavec Lenart Horvatič prejel zlato Linhartovo značko za dolgoletno delovanje na dramskem področju. Kot igralec, včasih pa tudi režiser se Lenart v omenjenem društvu ukvarja že 35 let. Čestitamo.

M. G.

Razstavni prostor v jedilnici bo dobil novo podobo

Čas je že bil, da prenovimo tudi razstavni prostor v glavni jedilnici Cinkarne. Tam že nekaj let razstavljajo sodelavci in umetniki iz Celja in okolice svoja umetniška dela, večkrat pa pripravijo razstavo tudi zelo aktivni člani Foto krožka DLT Cinkarne. Razstavni prostor v jedilnici zavzema 10-metrsko steno, na kateri pa smo imeli obešala iz žice, ki so jih naredili vzdrževalci kot začasno rešitev. Zdaj pa je Svet delavcev odobril sredstva in lahko pristopimo k prenovi te stene. Nanjo bomo montirali nov sistem za obešanje slik in sistem svetil, kupili pa bomo tudi nova stekla. S tem bo prostor dobil lepši izgled na malce višjem nivoju, tako da si bomo k razstavljanju upali pritegniti tudi malo bolj znane in uveljavljene kulturne delavce.

M. G.

KLEPET OB KAVI

Helena bi spet šla na relly

Ob novici, da je bila naša sodelavka Helena Umek voznica relija in to zelo uspešna, ter ob telefonskem vabilu za pogovor, sem zasluhlil, da mora biti na drugi strani žice zelo zanimiva oseba. Ob dogovorjeni uri sem vstopil v pisarno v Marketingu in slutnje so se mi uresničile. Pri predstavitvi in stisku roke sem spoznal Heleno, takšno kot sem si jo predstavljal, osebnostno močno, polno energije in dobre volje.

Helena je zmeraj rada počela kaj ne- navadnega. Bila je med prvimi v Celju, ki je trenirala karate, ukvarjala se je s strelstvom, hodila je v planine, kolesarila, sprehodila se je po žerjavici, razmišljala tudi o bunge- jumpingu. Kmalu pa je prešla na bolj udoben hobi – avto. Pred desetimi leti se je naključno prijavila na ženski avto-reli, ker jo je to zanimalo. Njen prvi reli, s sovoznico, je potekal iz Postojne čez Primorsko na Vršič in nazaj v Postojno. Neverjetno, čiste začetnice so osvojile drugo mesto! Od takrat sta se navdušeno udeleževali ženskih avto-reliev. Menjala je že nekaj sovoznic, enkrat je bila sovoznica celo njena mama pri 75-ih. Vloga sovoznice je zelo pomembna. Spremljati mora pot, opazovati okolico, iskati raznovrstne smerokaze (drevo, most, klanec, zani- mivejša poslopja ipd.), ki vodijo do cilja, računati mora čas, da niso prehitre, kajti to so v tej kategoriji kazenske točke.

Relije so ponavadi trajali dva do tri dni in tekmovanja so bila zelo zahtevna. Začelo se je z vpisom, pregledom avtomobila in dokumentacije, dnevno se je vozilo 150-200 km čiste vožnje, vmes časovne kontrolne točke in še 3 do 4 spretnostne vožnje na poligonu. Ko je omenila spret- nostno vožnjo na poligonu se je na široko nasmejala, kajti tam si pa po njenih be- sedah dušo spihaš in pokažeš kako si spreten za volanom avtomobila. Zunaj na cesti se je potrebno držati cestno-pro- metnih predpisov, kajti ceste niso posebej zaprte.

Prevozila je že vso Slovenijo. Včasih s svojim avtomobilom, največkrat pa s sponzorskimi. Zmeraj je imela rdeč avto, ki ga je polepila z živo rumenimi nalepkami in številkami. Vsa tekmovanja so spremljale

tudi razne športne igre, ki so se tudi točkovale za skupno uvrstitev. Sicer so imela ta tekmovanja tudi izobraževalno- kulturni značaj, kajti kontrolne točke so bile kakšne slovenske naravne znamenitosti, gradovi, kmečki turizmi. Na takšen način je spoznavala Slovenijo.

Udeležila se je blizu 20 reliev. Zmagala sicer ni nikoli, bila pa je trikrat druga, bila je tudi najboljša voznica Renaultovih vozil, na kar je zelo ponosna. Sedaj se reliev ne udeležuje več, ker je organizacija povsem zvođenela v komercialno smer in ni več tiste kvalitete kot je bila na začetku. Vsekakor pa bi na kakšno kvalitetno tekmovanje, brez pomisleka, takoj odbrzela.

nad svojo mamo, še posebej kadar je s tekmovanja prinesla pokal in nagrade. S tekmovanji je prenehala tudi zaradi gradnje hiše. Z nasmehom pove, da ima hišo v Levcu, kajti če bi jo prišlo, da bi letela, ima letališče čisto blizu. Ne bom se čudil, če bom kdaj videl v zraku letalo, ki izvaja akrobacije in bo za krmilom Helena. Sedaj se ukvarja s pohodništvom, zraven je že celih 20 let članica in zadnjih 6 let tajnica gobarskega društva Bisernica iz Celja.

Helena v Old tajmerju

Pred startom

Med pogovorom sem čutil vpliv njenega očeta, saj je dejala, da je bil med drugim tudi avtomehanič in svoj prvi avto je celo naredil sam leta 1955. Takrat so imeli v Gaberju, poleg njenega očeta, avto še samo gasilci in doktor. Navdušeno je pripo- vedovala kako ga je sestavil iz zažganega topolinota. Ročno je sestavil motor, opremil notranjost in že so se ponosno vozili. Z nasmehom je povedala, da je svojo ži- vahnost verjetno podedovala po materi, smisel za tehniko pa po očetu.

Helena ima dva sinova, ki sta navdušena

Ob koncu pogovora mi je zaupala njen moto, poln optimizma, ki so ji ga zapisali sodelavci ob okroglem življenjskem jubileju: »Nikoli nam nikomer ne obupaj! Čudeži se dogajajo vsak dan!«

Za vas je klepetal
Zoran SLATINEK

Pogovori ob slovesu

Konec lanskega leta in v začetku letošnjega je svoja delavna mesta zaradi upokojitve zapustilo osem sodelavcev. Z njimi smo se ob slovesu pogovarjali o življenju v tovarni in o tem kako bodo preživljali čas, ko bodo upokojeni.

Upokojili so se: Marija Škorjanec, Rozika Tiselj, Maks Jus, Tomo Kolarič, Stanko Kodela, Ivan Mikek, Jože Krajnc in Alojzija Skubic - Flis.

Marija Škorjanec, rojena 1947 je prišla na delo v Cinkarno leta 1971. Ves čas je bila v tajnica v Kemiji, še tedaj, ko je bil tehnični sektor in je tajnikovala glavnim inženirjem. V Kemiji je ostala tudi tedaj, ko so se Metalurgija in Grafika osamosvojile. Spominja se prostorov v starem delu Cinkarne, kjer je bila kasneje uprava Kemije. Tam je bilo sijajno vzdušje, zato je zelo rada prišla v službo. Pravi, da je bilo delo dinamično in raznoliko, v svojem poklicu je bila srečna, ker je delala tisto kar je želela. Marijo poznamo tudi kot pesnico in pisateljico šal ter avtorico križank. V Cinkarnarju smo že imeli priložnost njena dela objaviti in upamo,

da se temu konjičku ne bo odrekla. Zdaj si kuha domače čaje in jo veseli še veliko drugih stvari, vrt, dobra knjiga, spremljanje televizijskega programa, potovanja.

Rozika Tiselj, rojena 1947 je v Cinkarni delala 23 let. Zaposlila se je v pralnici kot šivilja. Preden je prišla v Cinkarno je delala v Elegantu kot izučena šivilja - učila se je pri Vezeni. Tam je bilo dvoizmensko delo, mož je bil veliko zdoma, doma pa otroci, zato je našla delo v naši pralnici, ki ji je ustrezalo. Bila je skupinovodja. Pravi, da moraš imeti za ta poklic veselje in potrpljenje. Sicer pa je šivala tudi za domače in sorodnike. Veselje do tega poklica ima še sedaj, ko je upokojena, saj je dejala, da bo, ob vnukih, vrtu in sprehodih, še šivala.

Maksimiljan Jus, rojen leta 1946 je

prišel v Cinkarno leta 1971. Delal je pri vlivanju in valjanju v Valjarni. Doma je iz Žetal in pravi, da je bilo težko vstajati zgodaj, zlasti pozimi in priti pravočasno v službo. Vozil se je z avtobusom. Zdaj je invalidsko upokojen in ima ves čas zase, za skrb na svoje zdravje. Pravi, da bo počival in veliko časa preživel na svežem zraku.

Stanko Kodela, rojen leta 1952 je v osemdesetih letih prejšnjega stoletja delal v proizvodnji titanovega dioksida kot žerjavist. Ker ga je veselil poklic šofer je nato opravil vozniški izpit za tovornjak in začel voziti v okviru transporta. Pet let je vozil traktor in prevažal mulj iz litopona na odlagališče. Sicer je opravil največ notranje vožnje, najdlje pa do Ljubljane. Ker je zbolel, se je invalidsko upokojil, čeprav nerad. Upa, da bo lahko še naprej uspešno gobaril, saj je s tem delom že kar nekaj zaslužil, skrbel za številno družino ter vozil svoj novi Mercedes.

Tomo Kolarič, rojen leta 1943 je v Cinkarni delal od leta 1959 večino let v transportni dejavnosti, nekaj časa pa v topilnici. Leta 1968 je začel voziti

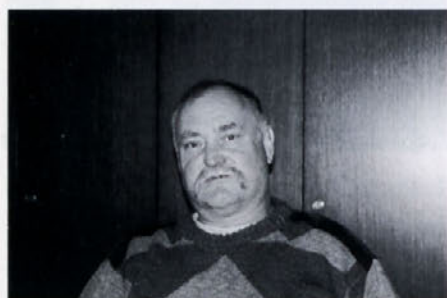
Ivan Mikek

Rozika Tiselj

Jože Kranjc

Stanko Kodela

Maks Jus

Marija Škorjanec

cisterno, sprva mazut, nato žveplovo kislino. Veliko voženj je opravil za Makedonijo in Italijo. Tudi med zadnjo vojno je vozil skozi krizna žarišča in tam so celjsko tablico največkrat prebrali Cetinje. Nekega dne so mu ponoči nameravali iz cisterne ukrasti kislino, ker so mislili, da je notri bencin, vendar so se potem pošteno ustrašili. Tomo zdaj zaradi hrbtenice hodi na fizioterapijo, koristili pa mu bodo tudi sprehodi. Večino časa bo preživel na vikendu, kjer ima vrt, vinograd in sadovnjak.

Ivan Mikek, rojen leta 1943 se je v Cinkarni zaposlil leta 1959 v obratu kemije v Mozirju, kjer je na delovnem mestu zamenjal svojega brata, ker je leta šel k vojakom. Sprva je delal v skladišču, nato pa so ga premestili v proizvodnjo, kjer je delal pri sušilnici zemeljske surovine za barve, mešal barve, pomagal zidati nove obrate in transformatorsko postajo, dokler ga niso zopet prestavili v skladišče. Zdaj ga doma čaka veliko dela, pravi, saj namerava posodobiti gospodarsko poslopje in torej zidati. Je velik zagovornik zdrave pridelave, zato upa, da bo sin ostal doma in kmetoval naprej

Tomo Kolarič

Alojzija Flis Skubic

tako kot on.

Jože Krajnc, rojen leta 1953 se je po odsluženju vojaškega roka leta 1965 zaposlil v Cinkarni in delal v štirih različnih obratih na delih, ki so bila škodljiva zdravju. Po 27-ih letih dela je zbolel in bil premeščen v Grafiko v obrat tiskarskih plošč, kjer je delal do upokojitve. V Grafiki so od njega lepo poslovali in hvaležen jim je za vse izrečene besede, ki so ga ganile in za darilo, ki so mu ga podarili. Jože je bil kar polnih dvajset let krvodajalec, kri je daroval 48-krat in ne more povedati kako lep občutek ga je prevzel, ko je s tem rešil življenje mladi mamici ali na primer ponesrečencem po nesreči. Zdaj, ko je bolan, ni več krvodajalec, rad pa se pošali, da živi tako kot hoče žena.

Alojzija Flis Skubic, rojena leta 1953 je prišla v Cinkarno leta 1972 v obrat

modrega bakra, nato je delala v obratu rastnih substratov. Zaradi zdravstvenih razlogov pa so ji leta 1990 dali lažje delo, delala je kot obratna kurirka v PE Kemija in čistila okolico. Prometna nesreča pa jo je priklenila na invalidsko palico. Rada bi še delala ali doma šivala ali pletla, vendar ji bolezen tega ne dopušča več. Težko bo, vendar ji družbo dela skrb za sina, ki še hodi v šolo. Le to si želi, da bi jo uspešno končal.

Njihovo pripovedovanje se vedno konča z željo, da objavimo zahvalo za darila in pozornost, ki so jo bili deležni ob odhodu. Zahvaljujejo se vam za darila in vam želijo zdravja in uspehov. Tudi mi se jim zahvaljujemo za trud, ki so ga dali pri delu in jim želimo, da bi še dolgo uživali v življenju.

Mira GORENŠEK

KADROVSKE SPREMEMBE

Sestavila: Jana JAKOB

Od decembra 2000 do maja 2001
VZSTOPI

Krajnc Blaž, univ. dipl. inž. elektroteh. rač. in inf. avtomatika; na dela in naloge programer vzdrž. PLK v PE Vzdrževanje, Željko Oklobdžija, PE Grafika; Aleš Erlih, PE Metalurgija; Jurij PUSTINEK, univ. dipl. kemik, Služba kakovosti; Bogomir BOŽIČ, inž. strojništva, PE Kemija Celje, Marko CVETKO, dipl. inž. kem. tehnologije, PE Kemija Mozirje; Matej OPREŠNIK, monter klim. naprav, PE Metalurgija; Matjaž SUŠA, dipl. inž. elektrotehn., Služba informatike.

IZSTOPI

Sebastjan Vojsk, PE Metalurgija, sporaz.; Evgen Zgoznic, PE Vzdrževanje, sporaz.; Pavle Vučkovič, PE TiO₂, umrl; Andrej Herlah, PE Kemija Mozirje, potek dela za dol. čas;

PREMESTITVE

Jože Vreš, se premesti iz žel. Transporta v službo splošnih poslov.

DELOVNI JUBILANTI

10 LET

Mitja Robida, PE TiO₂; Igor Doberšek, PE Kemija Mozirje; Oto Zagajšek, PE Vzdrževanje, Alojz Ulaga, PE Vzdrževanje.

20 LET

Anton Kajba, PE TiO₂- priprava surovin; Edi Šumečnik, PE Kemija Mozirje, Vlasta Šoštar, PE Vzdrževanje-gradbeno vzdrževanje; Albert

Mohorko, PE TiO₂-črni del; Ilija Živkovič, PE Metalurgija- valjarna; Borut Sedovnik, DE Marketing, Radivoj Šučur, DE Marketing - skladišča; Ivan Cerjak, PE Vzdrževanje, Marjan Rejc, PE Vzdrževanje, Dejan Ketiš, Služba za raziskave in razvoj, Cvetka Raitmaier, PE Metalurgija, Branko Jezovšek, Kadrovska splošna služba, Roman Zajec, PE Grafika, Lozinka Gerginovič, Kadrovska splošna služba, Pero Malič, PE Kemija Celje, Malja Krasniči, PE TiO₂; Stanko Plavčak, PE Metalurgija, Štefka Mrzlečki, Kadrovska splošna služba, Aleksander Jezernik, DE Marketing-skladišča, Živojin Đorđević, PE Vzdrževanje, Josip Duspura, Služba kakovosti, Zvonko Čelešnik, PE Grafika, Milan Potočnik, Kadrovska splošna služba.

30 LET

Nedeljka Tesič, Kadrovska splošna služba, Janko Vajdl, PE Vzdrževanje, Karel Zdolšek, PE Vzdrževanje, Anton Kajba, PE TiO₂; Stanislava Mlakar, uprava podjetja; Milašin Milovanovič, Samski dom; Franc Cvikl, DE Marketing- skladišča; Jože Jurenc, Kadrovska splošna služba, Franc Drobinc, PE TiO₂, Luka Pavlovič, PE TiO₂, Anton Škrjanec, PE Grafika, Anton Krajnc, PE Kemija Celje, Viktor Bohorč, Cestni transport, Roman Ratajc, PE TiO₂, Andrija Pajovič, PE Vzdrževanje, Nevenka Očepek, DE Marketing, Damjan Ulaga, DE Marketing-skladišče, Vsem jubilarom iskreno čestitamo, prav tako tudi tistim, ki so izpolnili 25 let cinkarniške delovne dobe.

Srečanje gradbenikov

Letos prvič so se v gradbenem programu Marketinga in PE Kemija odločili, da organizirajo poslovno-družabno srečanje kupcev in uporabnikov gradbenih materialov Cinkarne v obliki piknika v naravi.

Srečanje je bilo 25. maja 2001 na avtomobilskem poligonu na Ljubečni in udeležilo se ga je tretjina povabljenih, ki so ob prihodu za pozornost prejeli reklamni dežnik, ta pa je služil predvsem kot zaščita pred sončnimi žarki, saj je bil dan izredno lep. Ob različnih aktivnostih so se spoznavali, izmenjevali izkušnje, cinkarji pa so izkoristili priložnost in jim na nevsiljiv način prikazali uporabnost naših gradbenih izdelkov.

Udeleženci srečanja so se ob prijetnem druženju pomerili tudi v tekmovanju v

spretnostni vožnji pod vodstvom gospoda Braneta Kūzmiča in to v treh spretnostnih disciplinah MIŠNICI, SLALOMU VZVRATNO IN SIMULATORJU. Tekmovali so tudi v metanju prostih metov na koš in v PIKADU. Na najboljše so čakali pokali in nagrade.

Zamisel o poslovno-družabnem srečanju kupcev in uporabnikov gradbenih materialov Cinkarne se je uresničila, kaže pa da bodo postala tudi tradicionalna.

Mira GORENŠEK

Zbrani na tekmovanju v spretnostni vožnji

Elektronske revije v strokovnih knjižnicah

Strokovne knjižnice naj bi uporabnikom omogočale čim več možnih virov za zadovoljevanje informacijskih potreb. V tej težnji morajo slediti razvoju tehnologij. Ob tiskanih medijih postajajo vse bolj aktualni elektronski. Tako je v zadnjem času vse pogostejše omenjana in uporabljena elektronska revija.

S hipertekstualnostjo, večpredstavnostjo, interaktivnim dostopom in večjo ažurnostjo zagotovo lažje in hitreje ponudi željeno informacijo, kot tiskana različica. To so v današnjem tempu v gospodarstvu zagotovo pomembne lastnosti, vendar pa imajo elektronske revije tudi določene

slabosti. To je recimo nepreglednost nad celotnostjo revije, največji pa je predvsem zagotavljanje arhiva. Problem je namreč v tem, da ne bi imeli dostopa do arhiva, če bi revije odpovedali. Vprašljiva je tudi še dokajšnja nezanesljivost v zvezi z medomrežjem ter dinamično in fluidno

dogajanje v zvezi z elektronskimi revijami. Je pa res, da bi bila z uvedbo zgolj elektronske revije marsikje rešena tudi prostorska stiska.

Strokovna knjižnica se o uvedbi elektronskih revij odloča na podlagi finančnih možnosti, ki mu jih odredajo uspešnost podjetja, nadrejeni in potrebe ter zahteve uporabnikov. Vsekakor je priporočljivo testno uvajanje in, vsaj še nekaj časa, vzporedno nabavljanje papirnatega vira. Na svetovnem spletu obstaja veliko prosto dostopnih elektronskih revij. Nekateri ponujajo brezplačni dostop le do abstraktov, določenih člankov ali bibliografskih opisov, drugi pa ponudijo zastoj eksemplarični izvod, da se morebitni naročnik lažje odloči za nabavo.

Večina naročnikov, ki ponudijo tiskano in elektronsko revijo, zaenkrat zahteva le doplačilo, ki je nekje med 8 % do 65 % cene tiskane. Cena samo elektronske revije pa je ponavadi nižja od tiskane (tudi do 30 %), saj odpadejo stroški tiskanja ipd.

Na videz izgleda, da bi ob možnosti dostopa do elektronskih revij, lahko odpadla vloge knjižnice, zato je potrebno omeniti, da biblioteka še vedno ostaja pomemben člen v verigi znastvenega in strokovnega komuniciranja. Tu velja omeniti predvsem knjižnično informativno vrednost, saj ima še vedno najbolj kompleksno preglednost nad raznovrstnostjo ponudbe elektronskih revij, sodeluje pri pripravi, produkciji in evalvaciji informacijskih sistemov, različnost ponudbe je vodena iz enega mesta (s tem se povečuje preglednost uporabe), obvešča o novostih, zelo pomembna pa je tudi arhivska funkcija. Prav zaradi tega v razvitem svetu celo narašča pomembnost strokovnih knjižnic (v ZDA recimo prav v strokovnih knjižnicah nastajajo pravi informacijski centri posameznih podjetij), podobno pa je čutiti, vsaj v bolj stoječih, predvsem pa sodobno strukturiranih podjetjih, tudi pri nas.

Zoran PEVEC

50. letnica kegljaške sekcije

"Saj ni res", bi ob pogledu na naslov vzkliknil marsikateri zaposleni v Cinkarni. Pa to je res in to glede na aktivnosti in uspehe, ki so bili na tekmovalnem področju in na področjih druženja zunaj Cinkarne doseženi v tem času, tudi s ponosom povemo. V drugem izrazoslovju bi dejali, da kegljaška sekcija Cinkarne Celje, d.d., v tem času praznuje Abrahama, kar pomeni lep jubilej, še posebej, če se je v tem času v mislih marsikoga, ki je na tem področju kakor koli aktivno sodeloval, zakoreninila kakšna nepozabna misel ali dogodivščina. Vidni rezultati so bili doseženi na raznih nivojih tekmovanj, med katerimi naj omenim le najodmevnejše:

- Metalurške igre v Mariboru leta 1973 (3. mesto),
- Memorial Mira Bofulina 1983, kjer je bila ekipa iz Cinkarne, v družini kegljaških ekip iz cele Slovenije, daleč najboljša,
- tekmovanja na medobčinskem in republiškem nivoju, kjer so ekipe Cinkarne vedno zasedale visoke uvrstitve.

V času 30-letnice kegljaške sekcije Cinkarne, leta 1981, je bila ustanovljena tudi ženska

športom v drugih ekipah, na Celjskem področju, kjer so nadaljevali s kegljanjem in dosegali lepe rezultate.

Po nekako 10. letih so prošnje za denar v podjetju za najem stez in s tem oživitve kegljaških aktivnosti in s tem kegljaške sekcije v čast 50-letnice ponovno oživele. Na voljo smo imeli 5 stez na kegljišču Golovec. V tem letu so bile te aktivnosti kegljanja usmerjene predvsem na rekreacijo. Ker je bilo navdušenje nad ponovno možnostjo kegljanja izredno veliko in odziv rekreativcev za kegljanje izredno dober, in je občasno na kegljišču prihajalo tudi do gneče, smo poskušali stvar organizirati v smislu sestave ekip, v katere smo razporedili vse zainteresirane. Med njimi smo organizirali tekmovanje. S tem smo prebudili tekmovalni duh in razporedili tekmovanja po terminih. Tako smo se rešili gneče na kegljišču in s tem mučnega čakanja na prosto stezo. Zaradi velikega interesa in izredno dobrih rezultatov je bil na kegljišču 7. 5. 2001 organiziran sestanek Kegljjaške sekcije Cinkarne, na kateri je bilo prisotnih 16 članov sekcije, upravičeno odsotnih pa 6 članov. Na tem sestanku so bili izbrani trije

Večina sedanjih članov Kegljjaške sekcije Cinkarne

kegljaška ekipa. Nekatere od tekmovalk, ki so se takrat pridružile ekipi, danes dosegajo svetovno odmevne rezultate.

Normalne aktivnosti kegljaške sekcije so s pomočjo podjetja v smislu financ in razpoložljivosti prevoznih sredstev na gostujoča tekmovanja normalno potekale vse do leta 1990; po tem letu pa je kegljaška aktivnost, zaradi pomanjkanja denarja za najem stez, počasi usihala. Da ne bo krivice, je potrebno povedati tudi to, da so po letu 1990 posamezniki, simpatizerji tega športa, poskušali normalizirati delovanje tekmovalne ekipe, kjer so nazadnje leta 1992 na sestanku formirali tekmovalno ekipo in si za treninge poskušali najeti kegljišče v Žalcu, vendar se na žalost te aktivnosti niso izpeljale do konca. Veliko tekmovalcev Cinkarne je zaradi začasnega prenehanja delovanja kegljaške sekcije Cinkarne Celje zaradi prej omenjenih razlogov, tako na tekmovalnem kakor tudi na rekreativnem nivoju, poiskalo rešitev za nadaljevanje aktivnosti s priljubljenim

predstavniki: Anton ŽAGAR, Ivan Pohole in Dušan Mestinssek, v želji, da bi z nadaljnjo pomočjo podjetja, v smislu finančne podpore za najem stez tudi v bodoče, v sezoni 2001/2002 ponovno formirali tekmovalno ekipo. Tako bi zastopali barve našega podjetja na medobčinskem nivoju.

Ob finančni podpori podjetja za najem stez, tudi rekreativni kegljači ne bodo prikrajšani, saj bi bilo po razporedu dovolj časa in stez tako za treninge tekmovalne ekipe, kakor za rekreacijo vseh, ki uživajo v podiranju kegljev. Za rezultate in ekipo ni bojazni, kar kažejo tudi rezultati internega prvenstva Cinkarne, ki smo ga organizirali na kegljišču Golovec 14. 5. 2001 in 21. 5. 2001. Tekmovanje je potekalo po žrebanju tekmovalcev in stez, pomerili pa smo se v 2-krat po 50 lučajih. Vrstni red:

Gračner, Bojan; 433 kegljev, Pohole, Ivan; 412 kegljev, Čokara, Ilija; 408 kegljev, Furjan, Boris; 400 kegljev, Đorđević, Žika; 392 kegljev, Kolega, Marjan; 390 kegljev, Đurđević, Savo;

386 kegljev, Mestinssek, Dušan; 379 kegljev, Rošar, Milan; 374 kegljev, Šmarčan, Janez; 367 kegljev, Žagar, Anton; 363 kegljev, Lipnik, Srečko; 330 kegljev, Matič, Ivan; 319 kegljev, Zalokar, Irena; 314 kegljev, Žvegler, Peter; 313 kegljev, Dolar, Borut; 313 kegljev, Dorić, Dreagan; 309 kegljev, Jurina, Vjekoslav; 303 kegljev, Točaj, Jožica; 271 kegljev, Pokelšek, Janez; 232 kegljev in Lukačević, Ignac; 226 kegljev.

Dušan MESTINŠEK

KOLESARSKA SEKCIJA

»GAMSI« - CC

Pred leti je v Cinkarni že obstajala kolesarska sekcija pod vodstvom g. Štefana Gaberska. Takrat smo kolesarili s »cestnimi« kolesi in se udeleževali raznih tekmovanj (tudi pod sponzorstvom Cinkarne). Sedaj ljubitelji kolesarjenja ponovno oživljamo kolesarsko sekcijo. Zaradi vedno večjega prometa na naših cestah in ker smo vsi ljubitelji narave, smo »cestna« kolesa zamenjali za gorski. Tako bo naša osnovna dejavnost rekreativno gorsko kolesarjenje. Če se bodo pojavile želje, oz. da se bodo vključili člani, ki imajo cestna kolesa, pa bomo razširili dejavnost sekcije.

Ustanovni zbor smo imeli 24.05.2001 in ustanovili Kolesarsko sekcijo, ki smo jo poimenovali »GAMSI« - CC. Na tem zboru smo izvolili svoje predstavnike, ki bodo skrbeli za izvajanje aktivnosti v sekciji in sicer: Marjan Rejc – predsednik (tel.št.6449), Robert Smeh – blagajnik (6468), Peter Mravlak – tajnik (6447), Aleš Luzar – referent za stike z javnostjo (6269). Na teh telefonskih številkah dobite vse potrebne informacije. Izbrali smo tudi logotip, na katerem je kolesar in napis z imenom sekcije.

Naša KS ni zaprtega tipa, zato vabimo vse ljubitelje gorskega kolesarjenja, da se nam pridružijo. Edina pogoja za članstvo sta 2.000 SIT letne članarine in primerna oprema za gorsko kolesarjenje. Informacije o naših podvigih, delovanju in planiranih aktivnostih bomo objavljali v Informatorju, Cinkarnarju in na oglasnih deskah.

V minulem tednu smo se posamezni člani udeležili raznih prireditel. Štirje člani (Luzar A., Smeh R., Šelih Z. in Mravlak P.) smo si ogledali del etape GIRO di ITALIA na Predelu (seveda s kolesi), trije (Rejc M., Strenčan J. in Čretnik I.) pa so se udeležili dvodnevne avanture BIKE TROPHY-ja od Ljubljane do Portoroža.

Peter MRAVLAK

Pohodniški utrinki

13. januar OSANKARICA – obujanje zgodovine

23. tradicionalni pohod po poteh Pohorskega bataljona. Zbralo se je približno 1000 pohodnikov iz različnih krajev. Začetek poti pri Koči na Pesku, po cesti, skozi gozd, čez potoke, do spominskega obeležja. Prižgali smo svečo in zapeli. Naprej do doma na Osankarici ter do vasice Kot, kjer nas je čakal prevoz.

20. januar SMREKOVEC – ugasli vulkan

2. spominski pohod Dušana Krajnc. Na Golte z gondolo, kar je bilo za nekatere huda preizkušnja premagovanja strahu. Do Mozirske koče na Golteh, kjer so samevala prazna smučišča. 2 uri in pol do doma na Smrekovcu, nato še na vrh Smrekovca, nekdanjega vulkana. Pot je bila prijetna za hojo, ker ni bilo preveč snega. Nekaj oblačnosti in megle, pa tudi veselja v soncu.

17. februar STOL – "zimski idila"

Pričetek poti iz Žirovnice. Neprekinjeno padanje snega. Naša oprema so tudi dereze in cepini. Veter brije. Ustaviš se, na hitro nekaj poješ, prsti drevenijo od mraza. Pijača zmrzuje. Iz las in brk visijo ledene sveče. Ko pridemo nazaj do Vodnikove koče, se komaj otalimo. Tam si damo duška.

24. marec RADUHA – sonce in padanje v sneg

Iz Luč smo krenili po poti polni teloha in cvetočega resja do Koče na Loki, kjer je bila meja med kopnim in snegom. Sonce je imelo že nekaj moči, zato tudi sneg ni bil trden. Gaz je bila narejena, hodili smo drug za drugim. Če si skrenil s poti, te je "požrlo". Na vrhu čudovit razgled. Savinjske Alpe kot na dlani. Nazaj je sledilo smučanje s čevlji.

16. april KOČEVSKO – medvedi

Obiščemo grad Veronike in Friderika – Fridrihtaj. Vzpnemo se na nekaj tisočakov: Mestni vrh, Stojna, Nagelbichel, Jelenov studenec. Ogledamo si Ledeno jamo. Proti koncu poti dež. Na srečo

medvedov res nismo srečali, smo jih pa zato videli v zasebnem živalskem vrtu.

19. maj GOLICA – kraljestvo narcis

Vožnja do Jesenic, nato do vasice Prihodi, kjer smo nadaljevali pot skozi polje narcis, skozi gozd do Koče pod Golico, ki stoji na gozdni meji. Nato po golem pobočju do vrha, kjer smo še zjutraj iz doline lahko opazovali sneg. Čudovit razgled na Triglav in ostale vrhove. Sonce, sinje modro nebo, užitki brez primere.

PLANINSKA ŠOLA

PD Grmada organizira predavanja o varni hoji v gore (samovarovanje, oprema, prehrana...) in sicer 7. in 21. junija od 17. do 19. ure v klubskih prostorih na Celjski koči. Nato do konca leta vsak 1. četrtek v mesecu od 17. – 19. ure. Praktični del bo v bližnji okolici. Predavanja vodijo vodniki PD Grmada, kateri so tudi člani Planinske sekcije Cinkarne Celje. Šolanje je brezplačno.

50 LET PLANINSKE SEKCIJE CINKARNECELJE

Letos bomo praznovali 50. obletnico ustanovitve Planinske sekcije Cinkarne.

Foto zgoraj: Prisilni počitek v snegu (Raduha)
Foto spodaj: "Krst" mladega planinca

Avtorici: Darja GABER, Renata ANTAUER
Fotografije: Renata Antauer

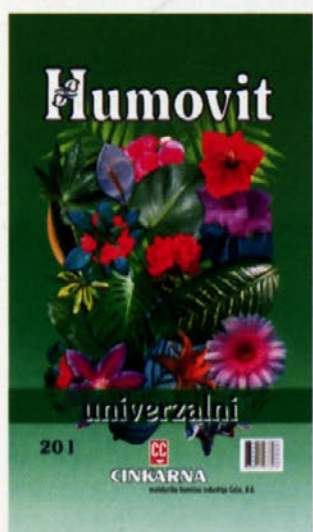
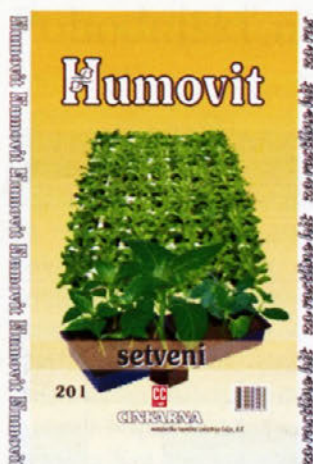
NAGRADNA KRIŽANKA

Avtor: Igor CERAR, Investicijska služba

						NENADNA SRČNA SLABOST	OSTANKI PRI TOPLJENJU SLANINE	FILMSKI KRALJEV "TITANIC"	OKRASN PLOKA	OSLEDNI ZAJEMEK	POEMER	PREVOZNIK PREJUNTELIJ	VIRNA SIRA	ŠIRJAKA KRALJICA LVA		ORGANIZEM KI POJDI KROJ KROJ	ALEKSANDER
					BAZNAŠALJE ČASOPIS										ENAKA SAMOČLA ENKA NUŠA TOME		
					SVETOVNO MESTO							VEDNA KASTELNA BENSKO MESTO					
					MESTO V UKRAJINI					MONSTER DOJČENT							
					DEPARTMA V FRANCIJI				FINANS PRIVLAČNOST	REKA V AVSTRIJI				ANGLIJSKI PRASITI (JOHN)	KROJ VROVITKA		LUKA V IZRAELU
					IBROV DVAČE												
	4. IN 1. SAMOČLA NIK	ELEKTROČNA ČISTNA ZVILJENKA	MESTO IME	ZARJEČ DLEJ SNOVI DREŽAVA V SE. AMERIJI						VEDNA UPORBA BENSKO SIZNJEV							
	KOPNO V MORJU				ENAKO PRAV TARKO	GORA NA KRETI				BAKUN TAL MOTEC					NADLOGA SINKA	AMPER DREŽAVA KROJKA	
	POKRAJINA V FRANCIJI						ČEBELI POČRNA ZVILJKA MESTO V SNO				AMERIJSKI KRALJEV SUPERMAN						
SEKSI CI	GL. MESTO NGOZEMSKO AMERIJSKA PEVKA (LEE)											BRISKI KAVELJ = ROK					KRALJICA KROJAVNA TUD HARINA
	LJUBITELJ NEPROSTOSTI NALU								RIČOVNIK PRI VAGU	REKA NA KAVKAZU				ANTIKNO RACUNALO	GRSKA ČRKA	PVLE KAVKAZSKI	
	TURŠKO IME					LATINSKO IME ZA JAVOR						GRSKI POVIŠKI PEVEC					
	RADIO				POEMER GEPANIK KROJAVNIK	MARIJANSKI VINOČNO DRA	NOVOVANSKI KROJ (TAN)							DEL OBRAZA			
	GRSKI JUNAK						BRILJANT SOP									BAKER	AVSTRijski KRALJEV REŽISER (LUV)
	DOŠK		MESTO PRI OPATU			OKRAŠAVA ZA STVILLO	LANJAN		ABRAHAMOV SN	VPOROKA REKA V ST. GREČE					JADRANSKI OTOK	SREBRNO BELA KOVINA	
	KUŽANSKI STOŽNIK						OSLOV GLAN	OSLOVNA DOKZPONA ENKA		ARNOLD KROJ				OKRAŠAVA ZA LJUBJANO		POEMER KROJNA DOKZPONA KROJ	
	ZUNARNO IME LJUBNO VINO				ONAMER MESTO PRI DOVALE BOSKI							ANGLIJSKI BROJ	ZVILJA V SPORTU	REKA V SVOJI			
	TITANOV ZLJINA					VZROD	NATANČEN VZROD MESTO	2. SAMOČLA								KROJKA ZA ZVILJNO NABOR	
	PEVEC V OPATU															OKRAŠAVA ZA METNI KROJ	ZVILJO
	ANGLIJSKI TUDK							SOGLAVJE EMOTIVNI									
	GRSKI MESTOČKI VILJAN					KROJKA PUN				MESTO V BRANI						POVEŠENKA SIRA	

V POMOČ: Rankine - angleški fizik, Aaron - ameriška pevka Lee, Miass - rusko mesto, Artois - pokrajina v Franciji, Nain - mesto v Iranu, Runja - kužna bolezen, koze, Trenker - avstrijski igralec in režiser Luis, Avram - turško ime, Evipan - trajno narkotično sredstvo.

Veselim se vaših rešitev, ki jih pošljite v uredništvo do 15. oktobra 2001. Čakajo vas tri denarne nagrade. Želimo vam veliko užitkov pri reševanju!

HUMOVIT V NOVI PODOBI....

Humovit je ena najstarejših blagovnih znamk za substrate v Sloveniji, prijavljena na Uradu za intelektualno lastnino in velja do 13. 5. 2004.

Asortiman substratov smo prilagodili potrebam naših porabnikov in pripravili tudi nove oblikovne rešitve, ki vam jih predstavljamo.

Rastline potrebujejo za zdravo rast pravilno nego. Nepoznavanje lastnosti substrata je vzrok mnogim težavam pri vzgoji rastlin, h katerim pa sodijo tudi odgovarjajoča svetloba, temperatura, zračna vlaga, kvaliteta semena, zdrave sadike, pravilno zalivanje, dognojevanje ter pravočasno prepoznavanje pojava bolezni, škodljivcev ali fizioloških motenj. Le ob upoštevanju navedenega lahko pričakujemo uspeh pri vzgoji lepih in zdravih rastlin. V proizvodnji zagotavljajo, da so se odločili za kvaliteto na dolgi rok!

S skupnimi prizadevanji naj Humovit res postane »za rastline hit!«

Irena SCHMIDT

Avtor novih oblik: Ramo Selimovič

Izdajatelj, naslov uredništva in tisk časopisa Cinkarna:

Cinkarna Celje d. d.,
Kidričeva 26
p. p. 1032, 3001 Celje
telefon: ++386(0)3 427 61 44,
fax: ++386(0)3 427 61 44,
el. pošta: mira.gorensek@cinkarna.si